

**“สุขจะเสียด” ความหวังร้ายปักษ์ของมวลชน:
การศึกษาบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยตามแนวปริชญาวิเคราะห์**

ชาญวิทย์ เยาวฤทธา*

วิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต**

รับบทความ: 10 มกราคม 2566

แก้ไขบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2566

ตอบรับ: 28 มีนาคม 2566

บทคัดย่อ

การซื้อห่วยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่คนไทยให้ความสำคัญมาอย่างยาวนาน อีกทั้งน่าจะเป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้นิตยสารใบห่วยและรายละเอียดย่อยต่าง ๆ ภายในนิตยสารได้รับความสนใจอยู่เสมอ บทความวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการสื่อสาร โครงสร้างปริชญา และกลวิธีทางภาษาในบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วย โดยศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของเดลล์ ไฮม์ส์ (Hymes, 1974) ศึกษาโครงสร้างปริชญาโดยพิจารณาจากการปรากฏจริงในบริบทของข้อมูล และศึกษากลวิธีทางภาษา

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (อีเมล: chanwit.ya@bsru.ac.th)

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อีเมล: wipada.rat@ku.th)

ตามแนวทางวิจัยปฏิบัติการศาสตร์ ทั้งนี้ ข้อมูลที่นำมาศึกษามาจากนิตยสารไ้ห่วยจำนวน 22 ชื่อ รวมทั้งสิ้น 92 ฉบับ

ผลการวิจัยด้านองค์ประกอบการสื่อสารพบว่า บทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วยเป็นการส่งสารหรือสื่อสารระหว่างบรรณาธิการกับผู้อ่านซึ่งถูกกำกับด้วยความเชื่อและค่านิยมเรื่องความเสี่ยงโชคในสังคมไทย ด้านโครงสร้างปริจเฉทพบทั้งสิ้น 5 ส่วน ได้แก่ ชื่อบทบรรณาธิการ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง ส่วนสรุป และส่วนปิด ขณะที่ด้านกลวิธีทางภาษาพบกลวิธีสำคัญ 4 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำเรียกแสดงความเป็นมิตรหรือให้เกียรติ การใช้ถ้อยคำสื่อผลด้านบวก การใช้มุขลบท และการใช้อุปสรรค

คำสำคัญ: ปริจเฉทวิเคราะห์, บทบรรณาธิการ, ห่วย, นิตยสารไ้ห่วย

**“Happy to Take Risks”, Fortnightly Hope of the Masses:
Discourse Analysis of Editorials in Baihuai Magazines**

Chanwit Yaowaritttha*

Wipada Rattanadilok Na Phuket**

Received: *January 10, 2023*

Revised: *February 23, 2023*

Accepted: *March 28, 2023*

Abstract

Purchasing illegal lotteries and government lotteries has been a social phenomenon that reflects Thai folk beliefs (superstitions) for a long time. Analyzing the discourse of editorials in the Baihuai (lottery prediction) magazine will help understand this phenomenon. This research article thus aims to study the communication components, the discourse structure, and the linguistic strategies used in Baihuai editorials. The communication components were studied based on Dell Hymes’ ethnography of communication (Hymes, 1974). The linguistic strategies were studied from

* Assistant Professor, Thai Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat University (E-mail: chanwit.ya@bsru.ac.th)

** Assistant Professor, Department of Thai, Faculty of Humanities, Kasetsart University (E-mail: wipada.rat@ku.th)

the pragmatic point of view. The discourse structure was also examined, taking into consideration actual contexts appearing in 22 Baihuai magazines, a total of 92 issues.

The results of the communication components have shown that the editorials are the means of communication between the editors and the readers, guided by the beliefs and values of gambling in Thai society. The discourse structure consists of the title of the editorial, an introductory section, a body section, a conclusion section, and a closing section. Each of these sections is an area for the editors to use linguistic strategies that are consistent with the aims of the editorials. Four important strategies have been found, including the use of friendly or respectful terms, positive expressions, presuppositions and metaphors.

Keywords: Discourse analysis, editorials, lottery, Baihuai (lottery prediction) magazines

บทนำ

การซื้อหวยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับความนิยมอย่างมากและปรากฏในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนหนึ่งของความนิยมดังกล่าวอาจพิจารณาได้จากจำนวนการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งปัจจุบันปรากฏทั้งสิ้น 100 ล้านฉบับต่อการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหนึ่งครั้ง (PPTV HD 36, 2562) อีกทั้ง การซื้อหวยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลยังสัมพันธ์กับความรู้สึกสนุกหรือตื่นเต้นจากการลุ้นรับรางวัล ความชื่นชอบที่จะเสี่ยง และความเชื่อเกี่ยวกับโชค (ธีรานุ พุคักดีศรีกิจ และศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์, 2557, น. 1348) ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยในหลากหลายกิจกรรม เช่น การก้าวเท้าก่อนออกจากบ้านเพื่อความโชคดี การกระตุกของหางตาที่สื่อถึงความโชคดีและโชคร้าย การเลือกสวมใส่เสื้อผ้าตามสีมงคลประจำวัน ฯลฯ จึงอาจกล่าวได้ว่า การซื้อหวยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของคนในสังคมไทย

ทั้งนี้ การตัดสินใจซื้อหวยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลเลขใดนั้น ผู้ซื้ออาจได้มาจากวิธีการที่แตกต่างกัน เช่น การตีเลขจากความฝัน การชุดเลขจากต้นไม้ที่เชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์ ตัวเลขที่มาจากน้ำตาเทียนศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ ดังปรากฏในพาดหัวข่าว “แสวงหาเลขเด็ด! คอหวยบูชาไม้มะค่า-ต้นตะเคียน ลือให้โชค 2 งวดติด” (ไทยรัฐ, 2559) “ชาวระยองแห่ชุดเลข กราบไหว้ต้นโพธิ์ศักดิ์สิทธิ์ที่ขึ้น ใน สภ.เมืองระยอง” (ไทยรัฐ, 2560) “สุดขลัง! ไม่ต้องชุด หวยเจ้าแม่ตะเคียนหยคน้ำตาเทียนลงแขนเลขชุด” (ไทยรัฐ, 2562) ขณะเดียวกันก็อาจได้มาจากผลการคำนวณด้วยสูตรเฉพาะหรือการคาดการณ์เลขด้วยวิธีการต่าง ๆ ของคนที่เรียกตนเองว่าอาจารย์

การคำนวณด้วยสูตรเฉพาะหรือการคาดการณ์ตัวเลขด้วยวิธีการต่าง ๆ ของคนที่เรียกตนเองว่าอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านตัวเลขมักนำออกจำหน่ายในหลายลักษณะ โดยลักษณะหนึ่งซึ่งอาจพบได้จากร้านขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือร้านขายสูตรคำนวณตัวเลข คือ “นิตยสารใบหวย” ซึ่งภายในปรากฏการใบเลขที่คาดว่าจะออกในคราวนั้น ๆ

ทั้งนี้ จากการศึกษาในนิตยสารไ้ห่วยในเบื้องต้น ผู้วิจัยพบลักษณะที่น่าสนใจ คือ นอกจากการไ้ห่วยหรือไ้เลขจะปรากฏในคอลัมน์เฉพาะของอาจารย์หรือผู้คาดการณ์ตัวเลขโดยเฉพาะแล้ว ยังปรากฏการไ้ห่วยใน “บทบรรณาธิการ” บ่อยครั้ง ดังนั้น บทบรรณาธิการในนิตยสารเหล่านี้จึงสอดคล้องกับความเชื่อเรื่องโชคและการเสี่ยงโชคจากการเล่นห่วยหรือการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของคนในสังคมไทยอย่างชัดเจน ขณะเดียวกันก็มักปรากฏเนื้อเรื่องอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงกับห่วยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลอยู่เสมอ จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาองค์ประกอบ โครงสร้าง และกลวิธีทางภาษาในบรรณาธิการดังกล่าวจะช่วยอธิบายปรากฏการณ์การซื้อห่วยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลของคนในสังคมไทยให้ชัดเจนยิ่งขึ้นได้

เมื่อศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบรรณาธิการ ปริจเฉท และห่วยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลพบว่า งานวิจัยด้านปริจเฉทปรากฏหลายลักษณะ อีกทั้งยังให้ความสำคัญแก่การพิจารณาภาษาเป็นสำคัญ เช่น ปริจเฉทสารคดีท่องเที่ยวในอนุสาร อ.ส.ท. ของ มัญชุสา อังคะนาวัน (2547) การศึกษาปริจเฉทรายการขายตรงสินค้าเครื่องสำอางทางโทรทัศน์ ของ จุฬธิดา อภัยโรจน์ (2549) ปริจเฉทการแถลงข่าวอื้อฉาวของบุคคลในวงการบันเทิงไทย: การศึกษาเชิงปริจเฉทวิเคราะห์และวิจารณ์ปฏิบัติศาสตร์ ของ ประไพพรรณ พึ่งฉิม (2560) การศึกษาปริจเฉทรายการ “เทยเที่ยวไทย” ของ กัญญาพัสดุ แก้วกำ (2561) ฯลฯ ขณะที่บทบรรณาธิการที่ได้รับการศึกษามากเป็นบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ เช่น บทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย: เนื้อหาและกระบวนการเขียน ของ เพ็ญเพ็ญ ทุมมานนท์ (2536) การศึกษาวิเคราะห์ภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ไทย (พ.ศ. 2536-2540) ของ อธิรุช โชคสุวนิช (2543) “การวิเคราะห์บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ” ของ วาริตา พลายบัว (2547) งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวจนลีลาในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” ของ ฌานิศ วงศ์สุวรรณ และอุษณา อาลี (2560)

ฯลฯ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลมักปรากฏการศึกษาในศาสตร์อื่นหรือไม่ใช่การศึกษาด้านภาษาโดยตรง เช่น “หอย: เส้นทางลัดสู่ความร่ำรวยหรือหายนะอย่างยั่งยืน” ของ ชีโรติ เกิดแก้ว (2550) “พฤติกรรมการเล่นหอยและความเป็นไปได้ของการเปลี่ยนเงินหอยเป็นเงินออมระยะยาว” ของ พรเพ็ญ วรสิทธา (2553) “บทบาทความเชื่อเรื่องโชคลางต่อพฤติกรรมการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลและหอยใต้ดินของผู้บริโภคชาวไทย” ของ ชีรนุช พุคคีศรีกิจ และศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ (2557) “มิติเชิงสังคมของพฤติกรรมการเล่นหอยใต้ดินในประเทศไทย” ของ เฉลิมพงษ์ พงษ์ประชา (2558) “พฤติกรรมการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลของกลุ่มเจนเนอเรชัน B, X และ Y ในเขตกรุงเทพมหานคร” ของ ชื่นสมล บุนนาค และวสันต์ เจนร่วมจิต (2561) ฯลฯ จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาปริจเฉทบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วยยังไม่เคยปรากฏมาก่อน แม้การศึกษาด้านปริจเฉทจะได้รับความสนใจและศึกษามาระดับหนึ่งแล้ว

จากที่กล่าวถึงทั้งหมดข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่า ปริจเฉทบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วยมีองค์ประกอบการสื่อสาร โครงสร้างปริจเฉท และกลวิธีทางภาษาอย่างไร โดยใช้ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร ของ เดลล์ ไฮม์ส์ (Hymes, 1974) มาอธิบายองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับปริจเฉทบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วย ขณะที่การแบ่งโครงสร้างปริจเฉทจะพิจารณาจากรูปแบบที่ปรากฏจริงในบทบรรณาธิการที่นำมาศึกษา และวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาจากบริบทซึ่งเป็นการศึกษาตามแนวทางวิจัยปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารในบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วย
2. ศึกษาโครงสร้างปริจเฉทของบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วย
3. ศึกษากลวิธีทางภาษาในบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบ โครงสร้าง และกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในปริจเฉทบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดปริจเฉทของ สตับส์ (Stubbs, 1983 อ้างถึงใน ฌฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 2) ซึ่งระบุว่า ปริจเฉท คือ ภาษาที่อยู่เหนือหรือสูงกว่าระดับประโยคหรือสูงกว่าระดับอนุพากย์ และแนวคิดปริจเฉทของบราวน์และยูล (Brown & Yule, 1983 อ้างถึงใน ฌฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 4) ซึ่งระบุว่า การวิเคราะห์ปริจเฉท คือ การวิเคราะห์ภาษาในการใช้ มาเป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจลักษณะของบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วย อีกทั้งใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตการศึกษาให้เกิดความชัดเจน

การศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารเพื่อสะท้อนภาพรวมของปริบทหรือสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวบท (ศิริพร รักดีผาสุข, 2553, น. 32) ผู้วิจัยนำแนวคิดชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของ เดลล์ โฮมส์ (Hymes, 1974, pp. 54-62) มาเป็นกรอบหรือแนวทางการวิเคราะห์ โดยเดลล์ โฮมส์ ระบุว่า องค์ประกอบการสื่อสารมีทั้งหมด 8 องค์ประกอบซึ่งสามารถใช้พยัญชนะภาษาอังกฤษ 8 ตัวแทนองค์ประกอบเหล่านี้ และสามารถเรียงเป็นคำภาษาอังกฤษ คือคำว่า “SPEAKING” ได้ ทั้งนี้ S มาจากคำว่า setting ซึ่งหมายถึง เวลา สถานที่ หรือสภาพแวดล้อมในเชิงกายภาพ กับ scene ซึ่งหมายถึงฉากในเชิงสภาพจิตใจ P หรือ participants ซึ่งหมายถึง ผู้ส่งสารและผู้รับสาร มาจากคำว่า speaker-hearer หรือ sender-receiver หรือ addressor-addressee E หรือ ends ซึ่งหมายถึง จุดมุ่งหมาย มาจากคำว่า outcomes กับ goals A หรือ act sequence ซึ่งหมายถึง การลำดับวัจนกรรม มาจากคำว่า message form กับ message content K มาจาก key ซึ่งหมายถึง น้ำเสียง คุณลักษณะ หรือสภาพอารมณ์ที่แสดงออกผ่านการกระทำ I หรือ instrumentalities ซึ่งหมายถึง เครื่องมือ มาจากคำว่า channels หรือช่องทางที่ใช้สื่อสาร เช่น การพูดปากเปล่า การเขียน ฯลฯ กับ Forms of speech

หรือรูปแบบของถ้อยคำที่ปรากฏ N มาจาก norms of interaction หรือบรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ กับ norms of interpretation หรือบรรทัดฐานการตีความซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละชุมชน และ G มาจาก genres หรือประเภทของการสื่อสารที่เกิดขึ้น เช่น บทประพันธ์ ตำนาน นิทาน การบรรยาย บทพรรณนาธิการ ฯลฯ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารในงานวิจัยของ ศิริพร รักดีผาสุข (2553) มาเป็นแนวทางการวิเคราะห์ เพื่อให้ผลการศึกษาเกิดความชัดเจน

ขณะที่การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในบทพรรณนาธิการในนิตยสารไพบุ๋ย ผู้วิจัยให้ความสำคัญแก่มุมมองทางด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ ทั้งนี้ หวง (Huang, 2015, p. 241) ได้กล่าวว่า การศึกษาทางด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ คือ การศึกษาความหมายซึ่งขึ้นอยู่กับการใช้ อีกทั้ง เกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ เช่น เจตนาการสื่อสารของผู้พูด บริบทของการใช้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ภาษากับการใช้ ฯลฯ สุจริตลักษณ์ ตีผดุง (2552, น. 1) กล่าวว่า วัจนปฏิบัติศาสตร์ คือ การศึกษาความหมายที่สื่อสารโดยผู้พูดหรือผู้เขียน และความหมายที่ตีความโดยผู้ฟังหรือผู้อ่าน และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2555, น. 7) ได้สรุปนิยามของเบเกอร์ (Baker, 2011) ไว้ว่า วัจนปฏิบัติศาสตร์ คือ ศาสตร์ที่ศึกษาภาษาซึ่งใช้ในบริบทต่าง ๆ หรือวิถีที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำในสถานการณ์การสื่อสาร และวิถีที่ผู้ฟังตีความถ้อยคำในบริบท กล่าวคือ วัจนปฏิบัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ให้ความสำคัญแก่กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในแต่ละบริบท จึงสอดคล้องกับการศึกษากลวิธีทางภาษาในบริบทเฉพาะอย่างนิตยสารไพบุ๋ยซึ่งประกอบด้วยผู้ส่งสารคือบรรณาธิการ และผู้รับสารคือผู้อ่านนิตยสารซึ่งให้ความสำคัญแก่ห่วยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลในคราวหรืองวดต่าง ๆ

สำหรับการศึกษาโครงสร้างปริเฉทของบทพรรณนาธิการในนิตยสารไพบุ๋ย ผู้วิจัยพิจารณาตามลักษณะที่ปรากฏจริง เนื่องจากอาจปรากฏเหมือนหรือแตกต่างจากบทพรรณนาธิการอื่น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยด้านปริเฉท บทบรรณาธิการ และหอยหรือสลากินแบ่งรัฐบาลพบว่า งานวิจัยด้านปริเฉทและบทบรรณาธิการปรากฏประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาอยู่เสมอ ขณะที่งานวิจัยด้านหอยหรือสลากินแบ่งรัฐบาลมักปรากฏผลการศึกษาจากมุมมองของศาสตร์อื่น ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาโดยตรง ดังนั้น ผู้วิจัยจะกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพียง 2 หัวข้อ ได้แก่ 1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปริเฉทต่าง ๆ ในภาษาไทย และ 2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบรรณาธิการในภาษาไทย โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปริเฉทต่าง ๆ ในภาษาไทย

งานวิจัยด้านปริเฉทในภาษาไทยปรากฏการศึกษาในหลากหลายบริบท เช่น งานวิจัยเรื่อง *ปริเฉทสารคดีท่องเที่ยวในอนุสาร อ.ส.ท.* ของ มัญชุสา อังคะนาวิน (2547) งานวิจัยเรื่อง *การศึกษาปริเฉทรายการขายตรงสินค้าเครื่องสำอางทางโทรทัศน์* ของ จุฬิตา อภัยโรจน์ (2549) งานวิจัยเรื่อง *การศึกษาปริเฉทรายการ “ไทยเที่ยวไทย”* ของ กัญญาพัสดุ แก้วก่า (2561) งานวิจัยเรื่อง *ปริเฉทการแถลงข่าวอื้อฉาวของบุคคลในวงการบันเทิงไทย: การศึกษาเชิงปริเฉทวิเคราะห์และวิจารณ์ปฏิบัติการ* ของ ประไพพรรณ พงษ์นิม (2560) ฯลฯ ทั้งนี้ มัญชุสา อังคะนาวิน (2547) พบว่า โครงสร้างปริเฉทสารคดีท่องเที่ยวในอนุสาร อ.ส.ท. ประกอบด้วยส่วนสำคัญทั้งหมด 4 ส่วนซึ่งเรียงเป็นลำดับที่แน่นอน ได้แก่ บทนำ เนื้อเรื่อง บทสรุป และบทส่งท้าย ขณะที่กลวิธีการเล่าเรื่องปรากฏ 2 ลักษณะ คือ การเล่าเรื่องโดยเรียงตามลำดับเวลา และการเล่าเรื่องตามประสบการณ์ของผู้เขียน

ผลการศึกษาของ จุฬิตา อภัยโรจน์ (2549) และกัญญาพัสดุ แก้วก่า (2561) ซึ่งศึกษาปริเฉทรายการโทรทัศน์พบว่า โครงสร้างของรายการประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3

ส่วนเช่นเดียวกัน คือ ส่วนเปิดรายการ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนปิดรายการ อีกทั้ง การเรียงลำดับของส่วนต่าง ๆ ยังมีความแน่นอนหรือไม่เปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาด้านกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในปริจเฉทรายการขายตรงสินค้าเครื่องสำอาง พบทั้งสิ้น 8 กลวิธีสำคัญ ได้แก่ การใช้คำ การเชิญชวนให้ผู้บริโภคเกิดพฤติกรรม การแสดงทัศนะ การแสดงถึงความนิยม การให้เหตุผล การอ้างอิง การเปรียบเทียบ และการกล่าวถึงราคา แตกต่างจากกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในปริจเฉทรายการเที่ยวไทย ซึ่งพบมากถึง 14 กลวิธี และสามารถแบ่งกลวิธีทั้งหมดออกเป็น 4 กลุ่ม คือ การโน้มน้าวใจ การเล่นกับภาษา การแสดงอัตลักษณ์ของเพศสภาพ และการแนะนำความ

การศึกษาของ ประไพพรรณ พิงฉิม (2560) ซึ่งให้ความสนใจแก่ปริจเฉทการ แถลงข่าวของบุคคลในวงการบันเทิงไทยพบว่า องค์ประกอบการสื่อสารที่สำคัญมากที่สุด ของปริจเฉทการแถลงข่าวอื้อฉาว ได้แก่ ผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสาร จุดมุ่งหมาย และ บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และการตีความ ขณะที่กลวิธีทางภาษาสำหรับการ กู้ภาพลักษณ์พบทั้งสิ้น 5 กลวิธีหลัก ได้แก่ การปฏิเสธ การลดความรับผิดชอบ การลด ข้อขุนข้องหมองใจ การแสดงความยินยอมแก้ไข และการยอมรับผิดและการขอโทษ

จากผลการศึกษาของ มัญชุสา อังคนาวิน (2547) จุฬิธา อภัยโรจน์ (2549) กัญญาพัชร แก้วกำ (2561) และประไพพรรณ พิงฉิม (2560) แสดงให้เห็นว่า การศึกษา ปริจเฉทมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจบริบทการสื่อสารต่าง ๆ ที่ปรากฏใน สังคมไทย กล่าวคือ การศึกษาโครงสร้าง กลวิธีทางภาษา และองค์ประกอบการสื่อสารใน ปริจเฉทที่มีลักษณะแตกต่างกันสามารถสะท้อนให้เห็นมุมมองทางสังคมต่าง ๆ เช่น มุมมองหรือความคิดของผู้ส่งสาร มุมมองทางสังคมซึ่งผู้รับสารให้ความสำคัญ ค่านิยมทาง สังคมซึ่งสื่อผ่านปริจเฉทต่าง ๆ ฯลฯ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำขอบเขตการศึกษาปริจเฉทจาก งานวิจัยเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการศึกษาโครงสร้าง กลวิธีทางภาษา และองค์ประกอบ

การสื่อสาร เพื่อสะท้อนมุมมองที่คนในสังคมไทยมีต่อหอยหรือสลาकिनแบ่งรัฐบาลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบรรณาธิการในภาษาไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบรรณาธิการมักให้ความสำคัญแก่บทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ เช่น งานวิจัยเรื่อง *บทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย: เนื้อหาและกระบวนการเขียน* ของ เพ็ญพิชญ์ ทุมมานนท์ (2536) งานวิจัยเรื่อง *การศึกษาวิเคราะห์ภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ไทย (พ.ศ. 2536-2540)* ของ อธิรุช โชคสุวนิช (2543) งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ” ของ วาริตา พลายบัว (2547) งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวจนลีลาในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” ของ ฌานิศ วงศ์สุวรรณ และอุษณา อารี (2560) งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน สมัยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาดำรงตำแหน่งผู้นำรัฐบาล” ของ นาฏยา พิลางาม (2560) ฯลฯ

ทั้งนี้ การศึกษาของ เพ็ญพิชญ์ ทุมมานนท์ (2536) และวาริตา พลายบัว (2547) ได้ให้ความสนใจแก่นำเนื้อหาและรูปแบบของบทบรรณาธิการเช่นเดียวกัน อีกทั้งปรากฏผลการวิจัยด้านเนื้อหาคล้ายคลึงกันบางส่วน กล่าวคือ การศึกษาของเพ็ญพิชญ์ ทุมมานนท์ (2536) พบว่า เนื้อหาที่ปรากฏมากที่สุดในบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวัน คือ เนื้อหาทางด้านการเมือง เช่นเดียวกับวาริตา พลายบัว (2547) ซึ่งศึกษาบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม เนื้อหาที่ปรากฏน้อยที่สุดในบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวัน คือ เนื้อหาด้านภัยพิบัติ เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ ซึ่งแตกต่างจากเนื้อหาที่ปรากฏน้อยที่สุดในบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ สำหรับรูปแบบที่ปรากฏคล้ายคลึงกันของบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวันกับหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ คือ รูปแบบโน้มน้าวใจหรือรูปแบบกระตุ้นให้เกิดการกระทำ

อย่างไรก็ตาม รูปแบบดังกล่าวพบมากที่สุดในบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวัน ขณะที่หนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจพบรองจากรูปแบบแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง

หากนำผลการศึกษาของงานวิจัยทั้งสองฉบับที่กล่าวถึงข้างต้นมาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของ นาฏยา พิลางาม (2560) ซึ่งศึกษาบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันเช่นเดียวกับ เพียงเพ็ญ ทุมมานนท์ (2536) แต่ศึกษาในสมัยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาดำรงตำแหน่งผู้นำรัฐบาล พบว่า รูปแบบของบทบรรณาธิการยังคงให้ความสำคัญแก่การกระตุ้นให้เกิดการกระทำ อีกทั้งเนื้อหาด้านการเมืองยังปรากฏในบทบรรณาธิการอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม เนื้อหาด้านสังคมก็ปรากฏมากเช่นกัน

สำหรับผลการศึกษาของ ธีรนุช โชคสุวนิช (2543) พบว่า องค์ประกอบของบทบรรณาธิการปรากฏได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ปรากฏเพียง 2 ส่วนหรือประกอบด้วยส่วนนำและส่วนเนื้อเรื่อง กับรูปแบบที่ปรากฏได้ 3 ส่วนซึ่งประกอบด้วยส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป ขณะที่กลวิธีที่ใช้แสดงความคิดเห็นในบทบรรณาธิการพบ 4 กลวิธี คือ การอ้างอิง การยกตัวอย่าง การให้เหตุผล และการเปรียบเทียบ โดยลีลาในการแสดงความคิดเห็นมีลักษณะเป็นภาษาเขียน มีความเป็นทางการและจริงจังเพื่อแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์และโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม ทั้งนี้ ผลการศึกษาของ ธีรนุช โชคสุวนิช (2543) สะท้อนให้เห็นความน่าสนใจของภาษาซึ่งปรากฏอยู่ในบทบรรณาธิการอย่างชัดเจนเช่นเดียวกับ ฌานิส วงศ์สุวรรณ และอุษณา อารี (2560) ที่ให้ความสำคัญแก่วจนลีลาในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และพบว่าการใช้คำในบทบรรณาธิการปรากฏหลายลักษณะ เช่น การใช้คำซ้อน การใช้คำสร้างใหม่ การใช้คำภาษาต่างประเทศ ฯลฯ การใช้สำนวนปรากฏทั้งการใช้สำนวนเดิมและการดัดแปลง และการใช้ประโยคปรากฏทั้งการซ้ำคำหรือซ้ำความและการใช้คำถาม

จากผลการศึกษาของ เพียงเพ็ญ ทุมมานนท์ (2536) ธีรนุช โชคสุวนิช (2543) วาริตา พลายบัว (2547) ฌานิส วงศ์สุวรรณ และอุษณา อารี (2560) และนาฏยา

พิลาจาม (2560) แสดงให้เห็นว่า การศึกษาบทบรรณาธิการมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจสังคมหรือสถานการณ์ที่ปรากฏในสังคมไทย โดยมีภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการถ่ายทอดข้อมูลต่าง ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำผลการวิเคราะห์ที่ปรากฏในงานวิจัยเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจลักษณะของบทบรรณาธิการซึ่งอาจมีลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างจากบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วย

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาองค์ประกอบการสื่อสาร โครงสร้างปริจเฉท และกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วย ดังนั้น หากนิตยสารใบห่วย “ชื่อ” ใดไม่ปรากฏบทบรรณาธิการที่ชัดเจน หรือปรากฏเพียงบางฉบับ ผู้วิจัยจะไม่นำมาศึกษาทั้งหมด กล่าวคือ ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลจากนิตยสารใบห่วยซึ่งปรากฏบทบรรณาธิการเป็นประจำเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สํารวจ ศึกษา คัดเลือกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทางด้านปริจเฉทชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร และแนวคิดทางด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ เพื่อนำมาเป็นกรอบหรือแนวทางการวิเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยสํารวจ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปริจเฉท และบทบรรณาธิการต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางและกำหนดขอบเขตการศึกษาให้เกิดความชัดเจน

2. คัดเลือกกลุ่มข้อมูล (คัดเลือกนิตยสารใบห่วย)

ผู้วิจัยคัดเลือกนิตยสารใบห่วยประจำวันที 1 สิงหาคม 2562 ประจำวันที่ 16 สิงหาคม 2562 ประจำวันที่ 1 กันยายน 2562 ประจำวันที่ 16 ตุลาคม 2562 และ

ประจำวัน 16 พฤศจิกายน 2562 รวมทั้งสิ้น 92 ฉบับ¹ โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 กลุ่มข้อมูลบทบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วย

ชื่อนิตยสาร	จำนวนฉบับ	วัน เดือน ปี
ซีโซค คัมภีร์เศรษฐกิจ เลขสุดยอด เลขประชาชนิยม พิมพ์ใจ ผังเลข จุก บางกอก เต็มเปา และรายชะที	45 (ชื้อละ 5 ฉบับ)	วันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
อีโร่...2019...นำโชค...	4	วันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562
พิมพ์โชค	4	วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
เลขมงคล	4	วันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562

¹การนำเสนอตัวอย่างในงานวิจัยฉบับนี้จะระบุที่มาขอข้อมูลในรูปแบบชื่อนิตยสาร และตามด้วยฉบับวันที่ ชื้อเดือน ปี ตัวอย่าง รายชะที ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562

ปีที่ 40 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2566)

ชื่อนิตยสาร	จำนวนฉบับ	วัน เดือน ปี
		วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
ฝันเป็นจริง	4	วันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
ปาฏิหาริย์	4	วันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
รวมชัย	4	วันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
คัมภีร์เรียงเบอร์	4	วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
หวยรัฐพาโชค	4	วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
รวยนัน	4	วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
รวมโชค	3	วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ชื่อนิตยสาร	จำนวนฉบับ	วัน เดือน ปี
		วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
ดี เฮง รวย	3	วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562
ดั่งขนมจีน	3	วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2562 วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562
เลขทิพย์	2	วันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของเคลล์ ไฮม์ส์ (Hymes, 1974)

3.2 วิเคราะห์โครงสร้างปริจเฉทบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยแต่ละฉบับจากกลุ่มข้อมูลทั้งหมด โดยพิจารณาจากการปรากฏจริง

3.3 วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในปริจเฉทบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยตามแนวทางวัจนปฏิบัติศาสตร์

4. เรียบเรียงผลการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย

5. สรุป อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอนะ

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “สุขจะเสี่ยง” ความหวังร้ายปักษ์ของมวลชน: การศึกษาบทบาทการสื่อสารในนิตยสารไ้ห่วยตามแนวปริจเฉทวิเคราะห์ มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบการสื่อสารในบทบาทการสื่อสารในนิตยสารไ้ห่วย

การวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารในงานวิจัยนี้วิเคราะห์ตามกรอบที่เรียกว่ากรอบ SPEAKING ตามทฤษฎีของ เดลล์ ไฮม์ส์ (Hymes, 1974) ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1.1 ฉาก หรือ Setting หมายถึง สถานที่และเวลาของการสื่อสาร ฉากในที่นี้คือ นิตยสารไ้ห่วยชื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ให้ความสำคัญแก่การไ้ห่วยเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันก็มีฉากใหญ่ที่ครอบคลุมสถานการณ์การสื่อสารอีกชั้นหนึ่ง คือ สังคมไทยซึ่งเป็นสังคมที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความเชื่อเรื่องโชคและตัวเลข

ขณะที่เวลาของการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารไม่ใช่เวลาเดียวกัน ผู้ส่งสารหรือบรรณาธิการถ่ายทอดเนื้อหา ความคิดต่าง ๆ ผ่านบทบาทการสื่อสารในนิตยสารโดยการจัดเตรียมต้นฉบับบทบาทการไ้ไว้ในช่วงออกผลรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดปัจจุบัน ตามกำหนดทุกวันที่ 1 และ 16 ของเดือน และอาจใช้ข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการคาดการณ์ผลสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดถัดไป เมื่อจัดเตรียมต้นฉบับแล้วเสร็จจึงวางจำหน่ายสู่ตลาดซึ่งจะเป็นช่วงเวลาสำหรับผู้รับสารหรือผู้อ่านบทบาทการรับสารดังกล่าว

1.2 ผู้ร่วมเหตุการณ์ หรือ Participants ได้แก่ ผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือก็คือผู้เขียนบทบรรณาธิการและผู้อ่านบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วย ผู้ส่งสารอาจเป็นบรรณาธิการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ในส่วนดังกล่าว ขณะที่ผู้รับสารคือผู้อ่านซึ่งเป็นผู้ให้ความสำคัญหรือให้ความสนใจเรื่องห่วย ตัวเลข และโชคจากการเสี่ยงดวง รวมถึงผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ในสังคมไทย อย่างไรก็ตาม หากผู้เขียนบทบรรณาธิการไม่ใช่เจ้าของนิตยสาร รูปแบบและเนื้อหาในบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วยอาจได้รับอิทธิพลทางความคิด มุมมอง หรือจุดยืนจากเจ้าของนิตยสารด้วยเช่นกัน

1.3 จุดมุ่งหมาย หรือ Ends ของบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วย มีหลากหลายขึ้นอยู่กับชื่อนิตยสาร กล่าวคือ นิตยสารบางชื่อให้ความสำคัญแก่สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับห่วยหรือการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลร่วมกับการไ้ห่วย นิตยสารบางชื่อให้ความสำคัญแก่การกล่าวถึงผลของการไ้เลขร่วมกับ การไ้ห่วยในวदनัั้น ๆ นิตยสารบางชื่อให้ความสำคัญแก่การกล่าวถึงบทบาทของตนเองหรือกล่าวขอบคุณร่วมกับการไ้ห่วย นิตยสารบางชื่อให้ความสำคัญแก่การกล่าวถึงเหตุการณ์ในอดีตร่วมกับการไ้ห่วย นิตยสารบางชื่อให้ความสำคัญแก่การไ้ห่วย โดยเฉพาะ ขณะที่นิตยสารบางชื่อให้ความสำคัญแก่การแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับห่วยโดยเฉพาะ

ดังนั้น บทบรรณาธิการในนิตยสารไ้ห่วยจึงแบ่งจุดมุ่งหมายโดยรวมได้ 5 ประการ ได้แก่ 1. การเล่าเหตุการณ์สำคัญหรือแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน 2. การแสดงบทบาทด้านการไ้ห่วยของนิตยสาร 3. การนำเสนอเหตุการณ์ในอดีตที่สอดคล้องกับความเชื่อคนไทย 4. การไ้ห่วย และ 5. การผูกมิตรและแสดงสัมพันธ์ไมตรีต่อผู้อ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

**จุดมุ่งหมายในการเล่าเหตุการณ์สำคัญหรือแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์
ในปัจจุบัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้**

ตัวอย่างที่ 1

“ต้องยอมรับความจริง...ปัญหา “ลอตเตอรีเกินราคา” เป็น “หนามยอกอก” ของทุกรัฐบาล นี่ขนาดในยุครัฐบาล คสช. ใช้อำนาจครอบจักรวาลมาใช้จัดการแก้ไขปัญหาลอตเตอรีครบวงจรแล้วแล้วยังแก้ไม่ได้...”

(ซีโซค ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

**จุดมุ่งหมายในการแสดงบทบาทด้านการไต่สวนของนิตยสารหรือการแสดงให้เห็นว่านิตยสารไต่สวนของตนเป็นสื่อกลางหรือเป็นมิตรที่ดีในการช่วยให้ผู้รับสาร
“ถูกห่วย” ดังตัวอย่างต่อไปนี้**

ตัวอย่างที่ 2

“...ถึงแม้บางครั้งโอกาสมันจะริบหรี่เพียงใดก็ตามแต่ประตูแห่งโชคลากก็มีถูกปิดตายไปเสียทุกครั้งไปเพียงขอให้ทุกท่านอย่าได้ท้อแท้สิ้นหวังหมด ขออาสาเป็นแนวทางให้นักคิดเป็นเข็มทิศให้นักซื้อ ช่วยวิเคราะห์เจาะลึกด้านตัวเลขให้ทุกท่านได้รวมสมหวังกันพร้อมเป็นเพื่อนคู่คิดมิตรยามยากกับผู้อ่านทุกท่านได้มาสัมผัสกับเลขโชคซึ่งจัดให้กันแบบปันธง...ตรงเป้า...เข้าล๊อคทุกงวด...กันมาตลอด”

(คัมภีร์เศรษฐี ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 3

“...เราขอแนะนำให้นำหาซื้อนิตยสาร “เลขประชาชนิม” ขอเดินหน้ามอบความสุขกับทุกความหวังในการเสี่ยงโชค เพื่อให้ทุกท่านก้าวสู่ความรวยที่จะมาต่อยอดให้ชีวิตดีขึ้นด้วยการนำเสนองานที่คิดคำนวณกันแบบสด ๆ เพื่อความแม่นยำ...ตรงเป้า...”

(เลขประชาชนิม ฉบับวันที่ 16 ตุลาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 4

“...หลังจากครึ่งปีผ่านไปทางทีมงานเราได้หันไปมองผลงานที่ผ่านมาก็ยังไม่เป็นที่พอใจเท่าใดนัก โดยเฉพาะสามตัวบนก็ยังไม่เข้าตามเป้าต้องพิจารณากันต่อไปค่ะ สำหรับตัวเลขในงวดนี้ข้างบนก็มีความมั่นใจมากกว่าจะเข้าตามเป้า...”

(พิมพ์ใจ ฉบับวันที่ 1 กันยายน 2562)

จุดมุ่งหมายในการนำเสนอเหตุการณ์ในอดีตที่สอดคล้องกับความเชื่อคนไทย
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5

“ฉบับนี้พาท่านไปรู้จัก “หลวงพ่อดโต” ต่อจากฉบับที่แล้ว นอกจากนี้ตามหลักฐานยังระบุอีกว่า องค์หลวงพ่อดโตนั้นยังได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์ใหม่ด้วยกันถึง 3 ครั้ง 3 คราด้วยกัน ครั้งแรกบูรณะเมื่อปี พ.ศ. 1706”

(เต็มเปา ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

จุดมุ่งหมายในการให้หาย จุดมุ่งหมายนี้ถือเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญที่พบได้ในบทบรรณาธิการในนิตยสารหลากหลายชื่อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 6

“เลขสวย 6-9 ดึง 9

60 – 64 – 67 – 69 – 90 – 94 – 96 – 97

เด็ด 69 – 97 จัดไปหนัก ๆ กลับบ้านนะ”

(รายชะที่ ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 7

“งวดประจำวันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ลูกจันทร์ขอแนะนำเด่นเลข 2 กับเลข 4 ส่วนลึงน้อยให้เด่นเลข 4 กับเลข 1 เมื่อมีเลข 4 ตรงกัน ขอแนะนำเป็นเลขสำคัญมาผสมผสานเป็นเลขปะทะกันมีดังนี้ค่ะ

12 14 21 24 41 42

ชุด 3 ตัวน่าเสี่ยงซื้อในงวดนี้ ลูกจันทร์ มีชุด 024 – 214 – 032 – 132 243 และ 472”

(เลขทิพย์ ฉบับวันที่ 2 – 16 พฤศจิกายน 2562)

จุดมุ่งหมายในการผูกมิตรและแสดงสัมพันธ์ไมตรีต่อผู้อ่าน จุดมุ่งหมายนี้เป็นการแสดงความรู้สึกรักของบรรณาธิการหรือนิตยสารเพื่อผูกมิตรและแสดงสัมพันธ์ไมตรีต่อผู้อ่าน เช่น การให้กำลังใจ การขอบคุณ การอวยพร ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 8

“ก็กราบขอบคุณและขอบพระคุณทุก ๆ สิ่งรอบตัวรอบด้านนะค่ะ ทีมงานร้านค้าผู้มีพระคุณที่ยิ่งใหญ่ทุกท่าน ผู้อุดหนุนอุปกรณ์หนังสือในเครือแสงเทียนทุกเล่มเมื่อท่านหยิบเล่ม 20 บาทนี้ต่อชีวิตของเราค่ะ”

(รายชะที่ ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

1.4 การลำดับวัจนกรรม หรือ Act sequence บทบรรณาธิการในนิตยสาร ไบ์หวายเริ่มด้วยส่วนนำ (ไม่นับส่วนชื่อคอลัมน์) อาจเปิดด้วยการทักทายผู้อ่าน การร่ำอาลัยผู้อ่าน การให้กำลังใจ คำขวัญประจำคอลัมน์ การรายงานตัว ทั้งนี้ อาจปรากฏข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายลักษณะร่วมกัน

จากนั้นจะเข้าสู่ส่วนเนื้อหาแสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของนิตยสารไบ์หวายฉบับต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล เหตุการณ์เกี่ยวกับหอยในอดีต การไต่หอยหรือหอย การแสดงความรู้สึกต่อผู้อ่าน การแสดงบทบาทของนิตยสารไบ์หวาย การเล่าเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ อาจปรากฏข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายลักษณะร่วมกันเช่นเดียวกับส่วนนำ

อย่างไรก็ตาม การลำดับวัจนกรรมในส่วนเนื้อหาอาจปรากฏแตกต่างกันในแต่ละชื่อนิตยสาร กล่าวคือ การไต่หอยอาจปรากฏหลังเนื้อหาอื่น ๆ (ภายในส่วนเนื้อหา) หรืออาจปรากฏก่อนส่วนนำหรืออาจปรากฏหลังส่วนปิด แต่ยังคงจุดมุ่งหมายเพื่อการไต่หอยแก่ผู้อ่าน ทั้งนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า อาจเป็นเพราะสิ่งสำคัญสำหรับนิตยสารคือการไต่หอย ดังนั้น การไต่หอยก่อนส่วนนำหรือหลังส่วนปิดอาจทำให้เกิดความโดดเด่นและเรียกความสนใจจากผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้น

เมื่อจบส่วนเนื้อหาอาจเป็นส่วนสรุปหรือส่วนปิดทันที ทั้งนี้ ส่วนสรุปจะเป็นการย้ำใจความของรายละเอียดที่กล่าวไปก่อนหน้านี้ ขณะที่ส่วนปิดอาจเป็นการกล่าวอวยพร คำลงท้าย การกล่าวอำลา การลงชื่อ การแจ้งการพบกันในคราวต่อไป ภาชิตสอนใจ และวิธีการสั่งซื้อ ทั้งนี้ ส่วนปิดอาจปรากฏลำดับและการปรากฏรวมที่แตกต่างกัน เช่น การกล่าวอวยพรตามด้วยการลงชื่อ การอวยพรตามด้วยการแสดงความรู้สึกและการลงชื่อ การแจ้งการพบกันตามด้วยการอวยพร การแสดงความรู้สึกและการลงชื่อ ฯลฯ

1.5 น้ำเสียง หรือ Key น้ำเสียงในบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยพิจารณาได้จากรูปเขียนที่ปรากฏในส่วนต่าง ๆ โดยวัจนลีลาเป็นแบบหาหรือ (consultative style) กล่าวคือ ผู้ส่งสารมีความจริงจังกน้อยกว่าวัจนลีลาทางการ (formal style) แต่มากกว่าวัจนลีลากันเอง (casual style) (ประคอง นิมมานเหมินทร์ และคณะ, 2555, น. 14) กล่าวคือ ปรากฏผสมผสานระหว่างถ้อยคำที่ค่อนข้างทางการกับถ้อยคำที่เป็นกันเอง อย่างไรก็ตาม หากเนื้อเรื่องเป็นการเล่าเหตุการณ์อาจปรากฏวัจนลีลาทางการหรือปรากฏการใช้ประโยคที่สมบูรณ์ สำหรับตัวอย่างมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 9

“กลับมารับใช้แฟน ๆ อีกเช่นเคย เลขที่กำลังเข้าเป้าพอสมควร ในงวดที่ผ่าน ๆ มาโดยเฉพาะเลขล่างเผ่าติดตามให้ ซ้อลือตเตอร์ทิ้งไว้บ้างครับ”

(จุก บางกอก ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 10

“เรานิตยสาร “ห่วยรัฐ” ฉบับช่วยราษฎรเสริมรัฐยืนหยัดเรื่องนำทางรวย ขอสนับสนุนให้คนไทยเลือกอย่างฉลาด ด้านการเสี่ยงลือตเตอร์ด้วยความมุ่งมั่นสร้างผลงานคุณภาพชนิดความแม่นยำได้มาตรฐานกันแล้ว”

(ห่วยรัฐพาโชค ฉบับวันที่ 1 กันยายน 2562)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า เหตุผลที่บรรณาธิการหรือผู้เขียนใช้วัจนลีลาหาหรือ เนื่องจากต้องการแสดงความเอาใจจริงเอาใจและสร้างความน่าเชื่อถือทำให้เนื้อหาหรือสารใบห่วยเป็นศาสตร์ที่มีหลักการ เชื่อถือได้ รวมทั้งต้องการสร้างความคุ้นเคยกับผู้อ่านเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและติดตามข้อมูลส่วนต่าง ๆ ได้ไม่ยากจนเกินไป ขณะเดียวกันก็ใช้เพื่อ

นำไปสู่การมีส่วนร่วมของการเป็นคนกลุ่มเดียวกัน และยังลดความผูกมัดกับการเสี่ยงโชค ซึ่งอาจมีความไม่แน่นอน

1.6 เครื่องมือ หรือ Instrumentality ที่บรรณาธิการหรือผู้เขียนใช้สื่อสาร บทบรรณาธิการ คือ สื่อสิ่งพิมพ์หรือนิตยสารใบหอยซึ่งวางจำหน่ายสองช่วงเวลาในหนึ่งเดือน ได้แก่ ประมาณวันที่ 2 – 15 ของเดือน และ ประมาณวันที่ 17 – 30 หรือ 31 ของเดือน ทั้งนี้ ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาไทยมาตรฐาน (ภาษาไทยกรุงเทพ) อาจมี บทบรรณาธิการบางข้อที่ใช้ภาษาถิ่นอีสานประกอบภาษามาตรฐาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 11

“มาแล้วเด้อครับ...หนุ่มน้อยหน้ามลายคนขายแรงงานหลังสู้ฟ้า...แต่ใบหน้ายังใส แถมไร้อยตีนกานำพาโชคလာมาให้กับทุกท่านด้วยหัวใจที่รักตลอด...คิดฮอดเสมอ...แวะเอาความห่วงใยและนำโชคลามาฝาก”

(รยววันนี้ ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

1.7 บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์และการตีความ หรือ Norms of interaction and interpretation บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์ของบทบรรณาธิการใน นิตยสารใบหอยเป็นการสื่อสารทางเดียวจากบรรณาธิการถึงผู้อ่าน โดยบรรณาธิการแสดง ตนว่ามีความรู้ ความเข้าใจ และให้ความสำคัญแก่เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหอยหรือ สลากกินแบ่งรัฐบาล ขณะที่ผู้รับสารหรือผู้อ่านคือผู้ที่ให้ความสนใจในเรื่องเดียวกัน

บรรทัดฐานในการตีความบทบรรณาธิการในนิตยสารใบหอยสะท้อนให้เห็นจาก ผู้อ่านหรือผู้รับสารซึ่งเป็นผู้ตีความว่า สารที่บรรณาธิการเขียนนำเสนอ น่าเชื่อถือ หรือมี สาระ เนื่องจากผู้อ่านให้ความสำคัญแก่หอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล ขณะเดียวกันผู้อ่าน

ย่อมเห็นว่า ผู้เขียนหรือบรรณาธิการมีประสบการณ์และติดตามความเคลื่อนไหวหรือรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหอยหรือสลากรากินแบ่งรัฐบาลอยู่เสมอ

1.8 ประเภทการสื่อสาร หรือ Genres คือ ปริจเฉทบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้หอยซึ่งเป็นบทความที่ให้สาระเกี่ยวกับหอยหรือสลากรากินแบ่งรัฐบาล ร่วมกับการไ้หรือทำนายเลข

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของเดลล์ ไฮเมส์ (Hymes, 1974) ที่ปรากฏในบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้หอยแสดงให้เห็นว่า บทบรรณาธิการดังกล่าวปรากฏอยู่ในนิตยสารไ้หอยชื่อต่าง ๆ ภายใต้วามเชื่อและค่านิยมเรื่องการเสียโชคของคนไทย โดยจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งที่บรรณาธิการหรือผู้เขียนส่งถึงผู้อ่าน คือ การไ้หอยในงวดหรือคราวต่าง ๆ ประกอบกับการไ้ใช้น้ำเสียงในเชิงการสนทนาหรือวจนลีลาระดับหาหรือ แต่สะท้อนความตั้งใจในการทำหน้าที่และแสดงออกถึงความเข้าใจผู้อ่าน การตีความบทบรรณาธิการจึงไม่ยากนัก อีกทั้งผู้อ่านย่อมเชื่อความสามารถหรือความรู้ของบรรณาธิการซึ่งแสดงตนว่ามีประสบการณ์หรือให้ความสำคัญแก่หอยหรือสลากรากินแบ่งรัฐบาลอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม การลำดับวจนกรรมในส่วนการไ้หอยอาจปรากฏลักษณะที่แตกต่างจากงานเขียนหรือบทบรรณาธิการโดยทั่วไป เนื่องจากบรรณาธิการในนิตยสารบางชื่ออาจต้องการทำให้อ่านส่วนนี้โดดเด่นจึงนำส่วนดังกล่าวมาไว้ก่อนส่วนนำหรือหลังส่วนปิดซึ่งช่วยตอบสนองความต้องการของผู้อ่านที่ให้ความสำคัญแก่อ่านส่วนนี้

2. โครงสร้างปริจเฉทของบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้หอย

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารแสดงให้เห็นว่า บทบรรณาธิการในนิตยสารไ้หอยปรากฏอยู่ในสังคมด้วยการลำดับวจนกรรมที่แตกต่างจาก

บทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารทั่วไป กล่าวคือ โครงสร้างบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์มักประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ส่วนนำ ส่วนความคิดเห็น (ส่วนเนื้อเรื่อง) ส่วนข้อเสนอแนะ (อาจอยู่รวมกับส่วนสรุป) และส่วนสรุป โดยใจความที่แสดงถึงวัตถุประสงค์มักปรากฏอยู่ในส่วนสรุปนี้ ขณะที่นิตยสารมักมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป โดยส่วนใจความมักปรากฏในส่วนเนื้อเรื่องทั้งนี้ ส่วนเนื้อเรื่องในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์และนิตยสารจะต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันและจบก่อนส่วนสรุป (เกศินี จุฑาวิจิตร, 2552, น. 227-253)

เมื่อพิจารณารายละเอียดปลีกย่อยของบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์และนิตยสารพบว่า อาจมีความแตกต่างกันบ้างตามใจความที่กล่าวข้างต้น แต่โดยภาพรวมผู้วิจัยเห็นว่าโครงสร้างหรือการลำดับวาทกรรมดังกล่าวยังมีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะการปรากฏของส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุปซึ่งแตกต่างจากบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยที่ส่วนนำมักไม่ผูกโยงเป็นเรื่องเดียวกับส่วนเนื้อเรื่อง ขณะที่ส่วนเนื้อหาหรือเนื้อเรื่องที่เป็นการใบห่วย นอกจากจะปรากฏต่อเนื่องจากเนื้อหาส่วนอื่น ๆ ได้ทันทีแล้ว ยังสามารถปรากฏได้ในส่วนต่าง ๆ ของบทบรรณาธิการเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน อีกทั้งส่วนสรุปยังไม่เป็นที่นิยมในบทบรรณาธิการ เนื่องจากส่วนปิดโดยเฉพาะการอวยพรถือเป็นส่วนสำคัญที่บรรณาธิการเลือกนำเสนอแทนที่ส่วนสรุปในทันทีหลังจากจบส่วนเนื้อหา โครงสร้างดังกล่าวแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าบรรณาธิการมีจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งคือ เพื่อการใบห่วย สำหรับรายละเอียดโครงสร้างปริศนาของบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยซึ่งปรากฏทั้งหมด 5 ส่วนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ชื่อบทบรรณาธิการ ถือเป็นส่วนแรกสุด โดยปรากฏในบทบรรณาธิการของนิตยสารทั้ง 22 ชื่อ อย่างไรก็ตาม ลักษณะของชื่อบทบรรณาธิการในนิตยสารแต่ละ

ฉบับมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ บางบทบรรณาธิการใช้คำว่า “บรรณาธิการ” แบบที่ปรากฏเดี่ยว ๆ หรือใช้อักษรย่อ บ.ก. หรือ บอ.กอ. ร่วมกับถ้อยคำอื่น ๆ เช่น บรรณาธิการ คุณกันใต้ทุกเวลากับบ.ก.รยชะที่ บอ.กอ.ขอพุดกันนิด ฯลฯ บางครั้งใช้ชื่อเดียวกับชื่อนิตยสารหรือชื่อนิตยสารร่วมกับถ้อยคำอื่นโดยไม่ปรากฏคำว่า บ.ก. เช่น พิมพ์ใจ เลขสุดยอด ผังเลข ผันเป็นจริง จุกบางกอก บอกเล่า แก้วสับ..... เจาะทางเดิน ดวงดาวแห่งโชคเลขมงคล ฯลฯ บางครั้งอาจใช้ชื่อบทบรรณาธิการที่แตกต่างจากชื่อนิตยสารและไม่ปรากฏคำว่า บ.ก. เช่น ช.ช้าง เสือคำราม โห่! โห่! ฯลฯ หรืออาจมีลักษณะเป็นถ้อยคำอื่น ๆ ที่สื่อถึงการสนทนาระหว่างกัน เช่น สนทนาภาษาคนชอบหอย สนทนาพาทีกับแม่ลูกจันทร์ พุดจาประสาคนเล่นหอย ฯลฯ จึงแสดงให้เห็นว่า ชื่อบทบรรณาธิการมีหลากหลายขึ้นอยู่กับการเลือกใช้ของผู้เขียนหรือบรรณาธิการ ทั้งนี้ ชื่อบทบรรณาธิการในนิตยสารใบหอยจะเป็นส่วนที่ปรากฏลักษณะเดิมทุกครั้ง จึงเป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้อ่านสังเกตว่าส่วนใดเป็นบทบรรณาธิการ

2.2 ส่วนนำ ในบทบรรณาธิการในนิตยสารใบหอย หมายถึง ส่วนที่อยู่ต่อจากกรอบของชื่อบทบรรณาธิการ อีกทั้งเป็นส่วนแรกที่บรรณาธิการจะกล่าววาทกรรมต่าง ๆ สำหรับลักษณะของส่วนนำที่ปรากฏในบทบรรณาธิการใบหอยมีทั้งหมด 6 ลักษณะ ได้แก่ การกล่าวทักทาย การให้รายละเอียดของนิตยสาร การรายงานตัว คำขวัญประจำคอลัมน์ การแสดงความรู้สึกต่อผู้อ่าน และการทำความเดิม ทั้งนี้ ผู้วิจัยจัดให้การแสดงความรู้สึกต่อผู้อ่านเป็นจุดมุ่งหมายหลักของส่วนนำในบทบรรณาธิการเพียงลักษณะเดียว ขณะที่ลักษณะอื่น ๆ จัดเป็นจุดมุ่งหมายย่อย เนื่องจากการกล่าวทักทาย การทำความเดิม และการรายงานตัวมักเป็นถ้อยคำสั้น ๆ ที่บรรณาธิการใช้นำเข้าสู่รายละเอียดอื่น ๆ อีกทั้งปรากฏในบทบรรณาธิการชื่อต่าง ๆ จนเป็นชนบ ส่วนคำขวัญประจำคอลัมน์ แม้จะปรากฏในนิตยสารบางชื่อ แต่ก็ปรากฏซ้ำเดิมทุกครั้งจนเป็นชนบเช่นกัน ขณะที่การให้

รายละเอียดของนิตยสาร นอกจากจะปรากฏในบทบรรณาธิการของนิตยสารชื่อต่าง ๆ จนเป็นชนบทแล้ว ยังเป็นการแจ้งข้อมูลครั้งที่ 2 ซ้ำจากหน้าปกนิตยสาร สำหรับรายละเอียดของลักษณะต่าง ๆ มีดังนี้

การกล่าวทักทาย หมายถึง ส่วนนำที่ใช้ทักทายผู้อ่าน ก่อนนำเข้าสู่รายละเอียดอื่น ๆ หรือกล่าวนำก่อนเข้าสู่ส่วนเนื้อเรื่อง บรรณาธิการอาจใช้คำว่า “สวัสดี” หรือ “กราบสวัสดี” ทั้งนี้ การกล่าวทักทายปรากฏในนิตยสารทั้งหมด 13 ชื่อ

ตัวอย่างที่ 12

“สวัสดีครับแฟน ๆ เลขมงคลที่รัก”

(เลขมงคล ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

“กราบสวัสดีพระคุณท่านแฟนโชคทุก ๆ ท่าน”

(ดิ้งขนมจีน ฉบับวันที่ 1 กันยายน 2562)

การให้รายละเอียดของนิตยสาร หมายถึง การให้ข้อมูลของนิตยสารฉบับปัจจุบัน โดยนิตยสารใบห่วยแต่ละชื่ออาจให้รายละเอียดในส่วนนี้ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ การให้รายละเอียดของนิตยสารปรากฏในนิตยสารทั้งหมด 11 ชื่อ

ตัวอย่างที่ 13

“หนังสือ พิมพ์โชค ประจำวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ตรงกับวันศุกร์ แรม 1 ค่ำ เดือน 9 ปุณ”

(พิมพ์โชค ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 14

“นิตยสารรายชะที่ฉบับที่ 438 ปีที่ 20 ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม 2562
ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 9 ปีกุน”

(รายชะที่ ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 15

“หนังสือ เลขทิพย์ ประจำวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 ตรงกับวันพุธ แรม 3
ค่ำ เดือน 11 ปีกุน”

(เลขทิพย์ ฉบับวันที่ 16 ตุลาคม 2562)

การรายงานตัว หมายถึง การแสดงตัวของบรรณาธิการหรือผู้เขียนต่อผู้อ่านซึ่ง
อาจปรากฏขึ้นหลังจากการกล่าวทักทาย ทั้งนี้ การรายงานตัวปรากฏในนิตยสารทั้งหมด
6 ชื่อ เช่น “มาพบกับทุกท่านอีกเช่นเคย” “มารายงานตัวรับใช้พ่อแม่พี่น้องอีก
เช่นเคย” ฯลฯ

ตัวอย่างที่ 16

“มาทำหน้าที่เหมือนเดิม งวดนี้ออกเป็นปกติเช่นเคย ในวันที่ 1 สิงหาคม 62”

(อีโร่’...2019...นำโชค... ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

คำขวัญประจำคอลัมน์ หมายถึง ถ้อยคำที่สื่อถึงภาพรวมของนิตยสาร โดย
แสดงให้เห็นถึงคุณภาพด้านเนื้อหาสาระ ทั้งนี้ คำขวัญประจำคอลัมน์ปรากฏในนิตยสาร
ทั้งหมด 2 ชื่อ

ตัวอย่างที่ 17

“ด้วยเนื้อหาสาระแห่งโคลลาภ ฉบับมาตรฐานแห่งวงการเลหวย”

(ผังเลข ฉบับวันที่ 1 กันยายน 2562)

ตัวอย่างที่ 18

“ด้วยเนื้อหาสาระทันโลก ทันต่อเหตุการณ์ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน”

(เลขสุดยอด ฉบับวันที่ 16 ตุลาคม 2562)

การแสดงความรู้สึกรู้สึกต่อผู้อ่าน หมายถึง การให้กำลังใจแก่ผู้อ่านทุกคนซึ่งย่อม
อนุমানได้ว่าเป็นผู้สนใจหรือนิยมชมชอบเรื่องหวย ตัวเลข และโชคจากการเสี่ยงดวง
ทั้งนี้ การแสดงความรู้สึกรู้สึกต่อผู้อ่านปรากฏในนิตยสารทั้งหมด 2 ชื่อ

ตัวอย่างที่ 19

“...วันเวลาหมุนเวียนเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว...จงยึดมั่นในความดี...ถึงที่สุด...
จงอย่าหยุด...อย่าหลง...อย่าสงสัย...จงทุ่มเททำความดีให้สุดใจ..กลัวอะไรกับงานการทำให้”

(คัมภีร์เศรษฐี ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

ตัวอย่างที่ 20

“มาพบกับทุกท่านบนถนนนักเสี่ยงโชคสายนี้หนทางข้างหน้าย่อมมีทั้งผู้ที่
สมหวังและผิดหวังเป็นสัจธรรมและแน่นอน ทุกท่านอยากที่จะสมหวังด้วยกันทั้งสิ้น ก็
ขอให้กำลังใจ อย่าเอาความทุกข์เพียงระยะนี้มาบดบังความสุขที่เหลือแม้จะน้อยนิด
ก็ตาม...จะแพ้ จะพลาด จะผิดหวังขอให้อยู่ด้วยคำว่า “ทำดีที่สุดแล้ว””

(เลขประชาชนิยม ฉบับวันที่ 1 กันยายน 2562)

การเท่าเทียม หมายถึง การแสดงให้เห็นว่า บรรณาธิการเคยกล่าวถึงสิ่งใดไว้ในฉบับก่อน ทั้งนี้ การเท่าเทียมปรากฏในนิตยสารเพียง 1 ชื่อเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 21

“ฉบับนี้พาท่านไปรู้จัก “หลวงพ่โต” ต่อจากฉบับที่แล้ว”

(เต็มเปา ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

จากลักษณะของส่วนนำที่ปรากฏข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การกล่าวทักทายและการให้รายละเอียดของนิตยสารเป็น 2 ลักษณะที่ปรากฏสูงสุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเนื่องด้วยบทบาทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยยังคงลักษณะความเป็นบทบาทบรรณาธิการที่คล้ายคลึงกับบทบาทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ ดังที่ มาลี บุญศิริพันธ์ (2556, น. 173) กล่าวว่า บทบรรณาธิการหรือบทหน้าเป็นบทความแสดงความคิดเห็นในนามของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ ดังนั้น การให้รายละเอียดในบทบาทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยจึงน่าจะเป็นการแสดงให้ผู้อ่านรู้ว่า สิ่งที่จะกล่าวต่อไปเป็นการกล่าวในนามของนิตยสาร นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสันนิษฐานว่า การที่บรรณาธิการเลือกกล่าวถึงความรู้สึกต่อผู้อ่านเป็นเพราะบรรณาธิการพิจารณาแล้วว่า ผู้อ่านหรือผู้รับสารมักเป็นกลุ่มคนซึ่งอาจประสบปัญหา ความยากลำบากทางเศรษฐกิจ ความเหนื่อยล้าหรือท้อแท้ต่าง ๆ โดยพิจารณาได้จากบริบทของเนื้อหาที่ปรากฏในตัวอย่างข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ พิรสิทธิ์ คำานวนศิลป์ และคณะ (2557, น. 57) กล่าวว่า “การเสี่ยงโชคในสังคมไทยไม่นับเป็นเพียงความหวังแต่ยังเป็นโอกาสเดียวที่เปิดให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าร่วมและเป็นโอกาสเดียวที่สังคมเปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้ใช้ความมานะอดทนของตน”

2.3 ส่วนเนื้อเรื่อง หมายถึง ส่วนที่ให้รายละเอียดสำคัญในบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยซึ่งแสดงให้เห็นจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ของบรรณาธิการอย่างชัดเจนอันได้แก่ 1. การเล่าเหตุการณ์สำคัญหรือแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน 2. การแสดงบทบาทด้านการใบห่วยของนิตยสาร 3. การนำเสนอเหตุการณ์ในอดีตที่สอดคล้องกับความเชื่อคนไทย 4. การใบห่วย และ 5. การแสดงความรู้สึกต่อผู้อ่าน ทั้งนี้ บทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยจะแยกส่วนเนื้อเรื่องออกจากส่วนนำอย่างชัดเจน โดยบางครั้งสามารถสังเกตได้จากคำว่า “ปักษ์นี้...” “ฉบับนี้...” ทั้งนี้ เมื่อเข้าสู่เนื้อเรื่องแล้ว ย่อหน้าต่าง ๆ จะมีเนื้อความต่อเนื่องกัน โดยที่ย่อหน้าแรกไม่ได้กล่าวถึงภาพรวมของเนื้อหาที่ตามมาซึ่งแตกต่างจากบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ หรือบางครั้งอาจขึ้นประเด็นใหม่ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ต่อเนื่องจากประเด็นเดิมโดยเฉพาะประเด็นการใบห่วยสำหรับรายละเอียดของส่วนเนื้อเรื่องตามจุดมุ่งหมายต่าง ๆ มีดังนี้

เนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายเล่าเหตุการณ์สำคัญหรือแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน หมายถึง เนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ห่วยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลในขณะนั้น โดยผู้เขียนอาจนำเสนอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าวแทรกไว้ในบทบรรณาธิการ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์บทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยทั้ง 92 ฉบับ พบว่า หากเป็นนิตยสารชื่อเดียวกันจะปรากฏเนื้อเรื่องในลักษณะเดียวกันเสมอ ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอความถี่โดยคำนึงจากชื่อของนิตยสารเป็นสำคัญ สำหรับเนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายเล่าเหตุการณ์ในปัจจุบันปรากฏในนิตยสารทั้งหมด 8 ชื่อ ได้แก่ ผังเลข ชีโชค เลขสุดยอด พิมพ์โชค รวมชัย เลขทิพย์ รวมโชค และตั้งชนมจิน โดยมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 22

“บรรยาการการซื้อขายสลาก บรรดาเลขมงคล เลขเด็ด เลขดัง ถือเป็นเลขที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับต้น ๆ และด้วยเหตุผลนี้เอง จะได้อิโบละ 80 บาทไม่มีทางอย่างแน่นอน ที่สำคัญกลับกลายเป็นช่องทางให้พ่อค้าแม่ค้าโฆกราทาเกินความเป็นจริง เพิ่มราคามากกว่าโบละ 2-3 เท่าตัวเลยทีเดียว และหากนำมารวมชุด สร้างมูลค่าเพิ่มได้จำนวนใบที่มากขึ้น ยิ่งผลักดันราคาพุ่งสูงขึ้น...แทบฉุดไม่อยู่?”

(ซีโซค ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

ตัวอย่างที่ 23

“ยืนยันว่า ! รัฐ “หน้ามืด” ไม่รู้จะหาเงินวิธีไหน ก็เล่นใช้สูตรเดิม “ของตาย” เรียกว่าไม่ต้องเลือกหัวสมองคิด พิมพ์ “เพิ่มสลาก” จากเดิม 90 ล้านฉบับ ทะลุ 100 ล้านฉบับ อ้างแก้ “เกินราคา” ช้า ๆ ชาก ๆ เพิ่มมาก็สิบครั้งแล้วละ ? รอบนี้สังสาร “ผู้ค้า” ห่อเหี่ยวพอ ๆ กับกระเป๋ารัฐช่วงหลังสลากเหลือนาน เศรษฐกิจป่วยไข้แย่งทั้ง “คนขาย” และ “คนซื้อ” เหตุไม่เกิดบ่อยนัก “ยี่ปี่ว” เคยส่งรายย่อยโบละ 80-84 บาท บางงวดหลุดต่ำกว่า 75 บาท”

(เลขทิพย์ ฉบับวันที่ 16 ตุลาคม 2562)

จากตัวอย่างพบว่า บรรณาธิการได้นำเสนอเหตุการณ์หรือปัญหาการซื้อขายสลากเกินราคา ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับสลากกินแบ่งรัฐบาล

เนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายในการแสดงบทบาทด้านการบำเพ็ญของนิตยสาร
หมายถึง เนื้อเรื่องที่บรรณาธิการกล่าวถึงบทบาทของนิตยสารซึ่งมีหน้าที่ในการเป็นนักคิดและบำเพ็ญแก่ผู้อ่าน แม้ว่าบางครั้งอาจใช้เลขคลาดเคลื่อนจากผลการออกสลากกินแบ่ง

รัฐบาล แต่นิตยสารก็ยังคงความมุ่งมั่นในการไปห่วยต่อไป ทั้งนี้ การแสดงบทบาทของ นิตยสารอาจผสมผสานกับการโฆษณาตนเอง สำหรับเนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายในการแสดง บทบาทด้านการไปห่วยปรากฏในนิตยสารทั้งหมด 13 ชื่อ ได้แก่ คัมภีร์เศรษฐี เลขพระชาานิยม จุกบางกอก พิมพ์ใจ รวยชะที หวยรัฐพาโชค ผืนเป็นจริง ปาฏิหาริย์ เลขมงคล คัมภีร์เรียงเบอร์ รวยวันนี้ ฮีโร่...2019...นำโชค... และ ดี เฮง รวย โดยมี ตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 24

“หนุ่มสมหวังของเราทำให้แฟน ๆ แสบปี กรีดกรีดกันได้บ้าง เข้าติดกัน 3 งวด ถือว่าไม่ธรรมดา หลุดยาวถือว่าสูตรตาย เข้า ๆ หยุต ๆ คือสัจธรรมของคำว่าเสี่ยงค่า ยิ่งไงก็จงไว้ทุกงวดเหมือนเดิมนะจ๊ะ”

(รวยชะที ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 25

“สำหรับเส้นทางถนนนักเสี่ยงสายนี้ ทุกคนต่างปรารถนาที่จะร่ำรวยสุขสบาย ด้วยกันทั้งสิ้น แต่ความปรารถนานั้นไขจะสำเร็จทุกคนไป จำเป็นที่จะมีตัวช่วย ถ้า ปรารถนาในเรื่องโชคลาภในการเสี่ยงล็อตเตอร์ “คัมภีร์เรียงเบอร์” แล้วต้องไข ข้อมูล ด้านตัวเลขจัดให้กันแบบตรงเป้า..เข้าล๊อค..ในทุก 15 วัน...”

(คัมภีร์เรียงเบอร์ ฉบับวันที่ 16 ตุลาคม 2562)

จากตัวอย่างข้างต้นพบว่า บรรณาธิการได้กล่าวถึงผลการไปห่วยที่มีความ แม่นยำของตน ขณะที่ตัวอย่างหลังแสดงให้เห็นว่า นิตยสารไปห่วยของตนเป็นตัวช่วย สำคัญในการไปเลขและช่วยให้นำไปสู่การถูกรวยหรือถูกลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ดังนั้น

ขณะที่บรรณาธิการกล่าวถึงบทบาทด้านการบำเพ็ญของตน ก็เป็นการโฆษณาความสามารถของนิตยสารด้วย

**เนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเหตุการณ์ในอดีตที่สอดคล้องกับ
ความเชื่อกันไทย** หมายถึง บทบรรณาธิการที่กล่าวถึงเหตุการณ์ในอดีตซึ่งเกี่ยวข้องกับ
หอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล อย่างไรก็ตาม เนื้อเรื่องที่แสดงจุดมุ่งหมายนี้ปรากฏใน
นิตยสารบำเพ็ญเพียง 3 ชื่อ ได้แก่ ชี้อะไร รวบรวม และเติมเปา โดยมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 26

“มณฑลปราจีนบุรี เดิมมีบ่อนเบี้ย 33 ตำบล เลิกเสีย 7 ตำบล คงอยู่ 26 ตำบล
มณฑลนครราชสีมา เดิมมีบ่อนเบี้ย 11 ตำบล เลิกเสีย 4 ตำบล คงอยู่ 7 ตำบล”
(ชี้อะไร ฉบับวันที่ 16 ตุลาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 27

“ถึงรัตนโกสินทร์ศก 122 ตรงกับปีเถาะ พ.ศ. 2446 ต้องกลับตั้งบ่อนเบี้ยขึ้นใน
มณฑลนครราชสีมาพร้อมกับมณฑลชุมพรอีก แต่ให้แก้ลักษณะบ่อนเบี้ยในมณฑลภูเก็ต อัน
ยังมีได้ลดหย่อนมาแต่ก่อนให้เป็นแบบเดียวกันทั้ง 3 มณฑล เหตุที่จะต้องกลับตั้งบ่อนเบี้ย
และจัดการแก้ไขดังกล่าวมานี้ เกิดแต่เรื่องพวกจีนกุสึที่ทำการขูดรีดหาประโยชน์ตามเหมืองใน
มณฑลทั้ง 3 นั้น แต่ก่อนมาเวลาว่างการเคเลยเบี้ยเป็นการรื่นเริงสำหรับแก้รำคาญ ครั้น
ห้ามเล่นเบี้ยเสีย พวกจีนกุสึก็พากันรวนเรไม่อยากจะอยู่ทำเหมืองสินค้าดีบุกตกต่ำไป”
(รวมโชค ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนนำเรื่องบ่อนเบี้ยในอดีตมาเล่าในบทบรรณาธิการเพื่อเป็นเกร็ดความรู้ นอกจากการนำเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหวยในปัจจุบันและการใบ้หวย ทั้งนี้ วจนลีลาที่ปรากฏในการเล่าเหตุการณ์อดีตจะมีความเป็นทางการมากกว่าวจนลีลาในเนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายอื่น

เนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายในการใบ้หวย หมายถึง เนื้อเรื่องที่บรรณาธิการกล่าวถึงเลขที่คาดการณ์ว่าจะออกในงวดนั้น ๆ โดยเลขที่บรรณาธิการใบ้อาจเป็นเลขเพียงตัวเดียว สองตัว หรือสามตัว ทั้งนี้ การใบ้เลขอาจปรากฏต่อจากเนื้อเรื่องส่วนอื่น ๆ ได้ทันที หรืออาจแยกออกมาไว้ก่อนส่วนนำหรือหลังส่วนปิด และมักใช้ตัวเลขที่มีขนาดใหญ่ สำหรับเนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายในการใบ้หวยปรากฏในนิตยสารทั้งหมด 13 ชื่อ ได้แก่ เต็มเป่า ผังเลข จุกบางกอก พิมพ์ใจ ชี้อโชค รวยชะที เลขสุดยอด หวยรัฐพาโชค รวมชัย ฮีโร่...2019...นำโชค... เลขทิพย์ ดี รวมโชค และดั่งชนมเงิน โดยมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 28

“เลขมารวยกับหวยรัฐ 1-2-6”

(หวยรัฐพาโชค ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 29

“เลขท้าย 2 ตัว (งวด 16 พฤศจิกายน 2562)

13	17	18	93	97	98
31	71	81	39	79	89

(รวมชัย ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

ตัวอย่างที่ 30

“สำหรับตัวเลขในงวดนี้ข้างบนก็มีความมั่นใจมากกว่าจะเข้าตามเป้า ส่วนเลขล่างนี้มีเลข 0-3-4 มา 1 ตัว เน้น 3-4 ตัวประกอบ 6789 มา 1 ตัว แพน ๆ ก็จับคู่ประกอบได้เลยค่ะ”

(พิมพ์ใจ ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การไขห่วยของนิตยสารแต่ละชื่อมีรายละเอียดและการไขเลขที่มากน้อยแตกต่างกัน บางชื่ออาจให้เพียงสามเลข บางชื่อเน้นให้เลขท้าย 2 ตัว ขณะที่บางชื่อนิตยสารให้เลขที่คาดว่าจะออกและเลขเน้น

เนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายในการแสดงความรู้สึกต่อผู้อ่าน หมายถึง เนื้อเรื่องที่บรรณาธิการกล่าวถึงความรู้สึกของตนที่มีต่อผู้อ่าน หรือเป็นการแสดงความเข้าใจผู้อ่าน ทั้งนี้ เนื้อหาของบรรณาธิการมักเน้นไปที่ผู้อ่านในกลุ่มผู้มีสถานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยดีมากนัก สำหรับเนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายในการแสดงความรู้สึกต่อผู้อ่านปรากฏในนิตยสารทั้งหมด 8 ชื่อ ได้แก่ คัมภีร์เศรษฐี เลขประชาชนิยม รายชะที หวยรัฐพาโชค ฝันเป็นจริง ปาฏิหาริย์ คัมภีร์เรียงเบอร์ และรายวันนี้ โดยมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 31

“สุขสันต์ฝันที่เป็นจริง มั่งคั่ง มั่งมี ไม่ว่ายามหลับ ยามตื่น นอนหลับมีเงินแสน ตื่นมารับเงินล้านกันนะคะ แพน ๆ ที่รักของป้าแป้นทุกหนทุกแห่ง ลมหายใจคือพลังบวก บวก บวก ของชีวิตที่แสนดีนะคะ”

(ฝันเป็นจริง ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

ตัวอย่างที่ 32

“ทุกชีวิตต้องก้าวเดินต่อไปข้างหน้าด้วยความหวังและแรงใจของคนที่เรารัก...สู้เพื่อครอบครัวต่อยอดให้ชีวิตมีความมั่นใจ...มั่งคั่ง...ยั่งยืนตลอดปีและตลอดไป...เวลาผ่านไปไม่ค่อยใครจะทำอะไรควรรีบ...หมั่นทำความดี...สร้างบุญกุศลด้วยผลบุญจะหนุนนำให้ชีวิตร่มเย็นเป็นสุขครับ!!”

(คัมภีร์เศรษฐี ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

จากตัวอย่างข้างต้น บรรณาธิการกล่าวเนื้อเรื่องที่แสดงออกถึงความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกของผู้อ่าน อีกทั้งให้กำลังใจผู้อ่านให้เกิดพลังใจในการดำเนินชีวิต

จากคำอธิบายและตัวอย่างในส่วนเนื้อเรื่องทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นสิ่งที่ปรากฏร่วมกันอย่างหนึ่งคือ การสื่อสารเรื่องราวหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ “ห่วย” หรือ “สลากกินแบ่งรัฐบาล” โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจุดมุ่งหมายที่ 4 ขณะที่จุดมุ่งหมายที่ 1 และจุดมุ่งหมายที่ 3 สะท้อนให้เห็นว่า บทบรรณาธิการและนิตยสารไม่เพียงแต่แก้ห่วยหรือให้เลขเท่านั้น แต่ยังสามารถให้ความรู้ รวมถึงแสดงทรรศนะเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับสลากกินแบ่งรัฐบาลให้ผู้อ่านได้รับทราบความเคลื่อนไหวหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนเช่นเดียวกับสื่ออื่น ๆ

2.4 ส่วนสรุป หมายถึง การกล่าวสรุปหรือย้ำประเด็นในส่วนเนื้อเรื่องที่บรรณาธิการกล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ทั้งนี้ ส่วนสรุปปรากฏค่อนข้างน้อยในบทบรรณาธิการในนิตยสารแก้ห่วย เนื่องจากบรรณาธิการมักใช้ส่วนปิดแทนส่วนสรุปในทันที สำหรับส่วนสรุปพบในนิตยสารเพียง 2 ชื่อ ได้แก่ รวมชัย และพิมพ์โชค

ตัวอย่างที่ 33

“ฉะนั้น...หากมีห่วยออนไลน์ 2 ตัว 3 ตัว จะช่วยแก้ปัญหาห่วยได้ดินได้และเงิน
ส่วนนี้จะเข้ามาสู่รัฐอีกด้วย !!!”

(รวมชัย ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

จากตัวอย่าง บรรณาธิการได้กล่าวสรุปสั้น ๆ ถึงเหตุการณ์หรือเรื่องที่กล่าวไว้
ก่อนหน้า คือ การเร่งทำห่วยออนไลน์ในลักษณะห่วย 2 ตัว 3 ตัว และปัญหาการขาย
สลากกินแบ่งรัฐบาล

2.5 ส่วนปิด หมายถึง ส่วนที่ไม่ได้มีเนื้อหาต่อเนื่องจากส่วนเนื้อเรื่องในบท
บรรณาธิการในนิตยสารใบห่วย โดยส่วนปิดปรากฏในนิตยสารทั้ง 22 ชื่อ ลักษณะที่
ปรากฏมักเป็นคำอวยพร และลงชื่อหรือตำแหน่งของบรรณาธิการ หรือบางครั้งอาจ
ปรากฏภาชิตสอนใจ คำแสดงความรู้สึกหรือแสดงความเคารพ หรือคำอำลาพร้อมด้วย
สำหรับตัวอย่างส่วนปิดมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 34

“ลาก ผล พูน ทวี โชคดีทุกท่าน

ด้วยความปรารถนาดีจาก

บก. เลขประชาณิยม”

(เลขประชาณิยม ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 35

“...ขอให้รวยด้วยปาฏิหาริย์

...สวัสดิ์...มีรวย...

เพชร พระปิ่น”

(ปาฏิหาริย์ ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 36

“ภาชิตสอนใจประจางวด

ด้วยความปรารถนาดี

“ชนะใคร...ไม่เท่า...ชนะตัวเรา”

กอง บ.ก. คัมภีร์เรียงเบอร์

ลาภ ผล พูน ทวี...โชคดีทุกท่าน”

(คัมภีร์เรียงเบอร์ ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

ตัวอย่างที่ 37

“โชคดี ป้าแป้น...คนสวย”

(รายชะที ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

จากตัวอย่างพบว่า ส่วนปิดของบทบรรณาธิการในนิตยสารใบหอยมักใช้คำที่สื่อถึงโชคลาภหรือความโชคดี เช่น “โชคดี” “รวย” ฯลฯ สอดคล้องกับการเล่นหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผู้ถูกรางวัลถือเป็นผู้โชคดีในงวดนั้น ๆ อีกทั้งใช้คำที่แสดงให้เห็นว่าบรรณาธิการมีความหวังดีแก่ผู้อ่าน โดยพิจารณาได้จากคำว่า “ปรารถนาดี”

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงสร้างปริเฉทของบทบรรณาธิการในนิตยสารใบหอยพบว่า มีส่วนประกอบทั้งหมด 5 ส่วน ได้แก่ ชื่อบทบรรณาธิการ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง ส่วนสรุป และส่วนปิด ทั้งนี้ ส่วนนำที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ การกล่าว

หักทลายโดยใช้ถ้อยคำที่สุภาพกับผู้อ่าน ส่วนเนื้อเรื่องที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ เนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายในการแสดงบทบาทด้านการไต่สวนของนิตยสารและการไต่สวนซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของนิตยสารทั้งเล่มที่มีการไต่สวนจากอาจารย์หรือผู้ไต่หลายคน ขณะที่ส่วนสรุปซึ่งปรากฏในนิตยสารไต่สวนทุกชื่อจะเน้นการอวยพรด้วยคำว่า “โชคดี”

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารและโครงสร้างปริเฉท บทบรรณาธิการในนิตยสารไต่สวนยังแสดงให้เห็นว่า จุดมุ่งหมายหลักหรือรายละเอียดส่วนใหญ่ปรากฏในส่วนเนื้อเรื่อง อีกทั้งส่วนนำกับส่วนเนื้อเรื่องมักไม่เกี่ยวข้องกัน ดังนั้นรูปแบบการเขียนบทบรรณาธิการจึงแตกต่างจากรูปแบบการเขียนข่าวโดยทั่วไปที่ความน่าเชื่อถือจะเป็นประเด็นสำคัญที่สุดในข่าวหรือที่เรียกว่า การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) (สิริวรรณ นันทจันทุล, 2546, น. 95)

3. กลวิธีทางภาษาในบทบรรณาธิการในนิตยสารไต่สวน

กลวิธีทางภาษาในบทบรรณาธิการในนิตยสารไต่สวน หมายถึง กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทบรรณาธิการในนิตยสารไต่สวนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของสารกับผู้อ่าน และปรากฏในนิตยสารไต่สวนมากกว่า 5 ชื่อ ทั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ตามแนวทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) หรืออาศัยบริบทเพื่อวิเคราะห์เจตนาของถ้อยคำที่ปรากฏ สำหรับกลวิธีทางภาษาหลักที่ปรากฏในบทบรรณาธิการในนิตยสารไต่สวนมีทั้งหมด 4 กลวิธีสำคัญ ได้แก่ การใช้คำเรียกแสดงความเป็นมิตรหรือให้เกียรติ การใช้ถ้อยคำสื่อผลด้านบวก การเชิญลบท และการใช้อุปลักษณ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การใช้คำเรียกแสดงความสัมพันธ์หรือให้เกียรติ หมายถึง กลวิธีทางภาษาที่บรรณาธิการหรือผู้เขียนแสดงออกถึงความเป็นมิตร ยกย่องหรือให้เกียรติผู้อ่าน โดยใช้คำสรรพนามหรือคำเรียกขานที่หลากหลาย เช่น ท่าน ผู้อดทน ผู้มีพระคุณ มิตรรัก พ่อแม่พี่น้อง แฟน แฟน ๆ ฯลฯ ทั้งนี้ การใช้คำเรียกแสดงความสัมพันธ์หรือให้เกียรติปรากฏในนิตยสารไพบุ๋ยทั้งหมด 22 ชื่อ

ตัวอย่างที่ 38

“เพื่อความสำเร็จของแฟน ๆ ทุกท่าน ขอให้โชคดีทุกท่าน พบกันใหม่ฉบับหน้า”

(จุก บางกอก ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 39

“ก็กราบขอบคุณและขอบพระคุณทุก ๆ สิ่งรอบตัวรอบด้านนะค่ะ ที่มงานร้านค้าผู้มีพระคุณที่ยิ่งใหญ่ทุกท่าน ผู้อดทนอุปการะ”

(รวยชะที่ ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 40

“ฉบับนี้พาท่านไปรู้จัก “หลวงพ่โต” ต่อจากฉบับที่แล้ว”

(เต็มเปา ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 41

“สวัสดิ์ศรีรับท่านผู้มีอุปการคุณทุก ๆ ท่าน”

(คัมภีร์เศรษฐกิจ ฉบับวันที่ 1 กันยายน 2562)

จากตัวอย่างพบการใช้คำเรียกผู้อ่านใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การแสดงความเป็นมิตรซึ่งพิจารณาได้จากคำว่า “แฟน ๆ” และการยกย่องให้เกียรติซึ่งพิจารณาได้จากคำว่า “ผู้มีพระคุณ” “ผู้อดทน” “ท่าน” และ “ท่านผู้มีอุปการคุณ” สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของบทบรรณาธิการในนิตยสารไพบุ้ยที่ต้องการแสดงความรู้สึกด้านมิตรภาพแก่ผู้อ่าน อีกทั้งในบริบทของบทบรรณาธิการ ผู้เขียนย่อมไม่ทราบว่าเป็นผู้อ่านหรือผู้รับสารเป็นผู้ใดบ้าง ดังนั้นการใช้ภาษาแสดงถึงมิตรภาพและให้เกียรติจึงเป็นสิ่งสำคัญ

3.2 การใช้ถ้อยคำสื่อผลด้านบวก หมายถึง กลวิธีทางภาษาที่บรรณาธิการใช้แสดงถึงความสามารถหรือศักยภาพของนิตยสารในการไพบุ้ยหรือกลวิธีทางภาษาที่กล่าวถึงผลสำเร็จของสิ่งต่าง ๆ ทั้งนี้ การใช้ถ้อยคำสื่อผลด้านบวกอาจปรากฏในส่วนเนื้อเรื่องหรือส่วนปิดเพื่อเป็นการอวยพร โดยปรากฏในนิตยสารไพบุ้ยทั้งหมด 21 ชื่อ

ตัวอย่างที่ 42

“ถ้าท่านคิดจะเสี่ยงซื้อลอตเตอรี่ครั้งใด...เราขอแนะนำให้หาซื้อนิตยสาร “ประชานิยม” ขอเดินทางมาด้วยความสุขกับทุกความหวังในการเสี่ยงโชค เพื่อให้ทุกท่านก้าวสู่ความรวยที่จะมาต่อ ยอดให้ชีวิตดีขึ้น”

(เลขประชานิยม ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 43

“โปรดติดตามผลงานสม่ำเสมอรับรองได้มีโอกาสได้เฮกันบ้างอย่างแน่นอน ส่วน เลขกลางขอเสนอสูตรใหม่ที่เข้าเป้าหมายอย่างต่อเนื่องคือเลข 7-8-9 มาตัว ส่วนตัวประกอบ 1-3-4-5-6 มาตัวซึ่งหลุดยากมาก”

(จุก บางกอก ฉบับวันที่ 16 กันยายน 2562)

ตัวอย่างที่ 44

“คิดว่าควรติดอย่างน้อยหนึ่งตัวแน่นอน หากท่านไม่มีเลขสี่ตัวติดอยู่ อาจถูกเจ้ามือกินเรียบแน่นอน สำหรับปักษ์นี้ ก็ขอฝากที่ได้ปลดหนี้สินสัก 3 ชุด ดังนี้ 048-148-149 มีโอกาสรวยได้นะคะ”

(พิมพ์ใจ ฉบับวันที่ 16 ตุลาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 45

“ด้วยความมุ่งมั่นสร้างผลงานคุณภาพชนิดความแม่นยำได้มาตรฐานกันแล้วยังได้มอบบทวิเคราะห์เจาะลึกด้านเลขโชคพร้อมสูตรคิดจากอาจารย์ดีมีระดับมืออาชีพมาร่วมด้วยช่วยกัน”

(หวยรัฐพาโชค ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า บรรณาธิการหรือผู้เขียนใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของนิตยสารที่จะสามารถทำให้ผู้อ่านถูกรางวัลหรือได้รับผลลัพธ์ที่พึงพอใจ อันเกิดจากความเชี่ยวชาญของอาจารย์ ผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญที่นิตยสารคัดเลือกมาเป็นอย่างดีแล้ว นอกจากนี้ การใช้ถ้อยคำสื่อผลด้านบวกยังใช้เพื่อกล่าวถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อ่านที่บริโภคนิตยสาร คือ ความรวยที่ได้จากรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล

3.3 การใช้มูลบท มูลบทใช้เพื่อแนะนำความเชื่อหรือความรู้ที่มีอยู่ก่อน โดยไม่ต้องเอ่ยถึงความเชื่อหรือความรู้นั้น (Mey, 1993 อ้างถึงใน ศิริพร ภักดีผาสุข, 2553, น. 58) สำหรับตัวอย่างการใช้มูลบทที่ปรากฏในบทบรรณาธิการในนิตยสารใบหอยมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 46

“ถ้าท่านคิดจะเสี่ยงซื้อลอตเตอรี่ครั้งใด...เราขอแนะนำให้หาซื้อนิตยสาร “ประชานิยม” ขอเดินหน้ามอบความสุขกับทุกความหวังในการเสี่ยงโชค เพื่อให้ทุกท่านก้าวสู่ความรวยที่จะมาต่อยอดให้ชีวิตดีขึ้น”

(เลขประชานิยม ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 47

“คิดว่าควรติดอย่างน้อยหนึ่งตัวแน่นอน หากท่านไม่มีเลขสี่ตัวติดอยู่ อาจถูกเจ้ามือกินเรียบแน่นอน สำหรับปักษ์นี้ ก็ขอฝากที่เด็ดปลดหนี้สินสัก 3 ชุด ดังนี้ 048-148-149 มีโอกาสสรวยได้นะคะ”

(พิมพ์ใจ ฉบับวันที่ 16 ตุลาคม 2562)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า บรรณาธิการหรือผู้เขียนใช้มูลบทเพื่อแนะนำ ความว่า ความรวยเป็นสิ่งที่พึงมี ความรวยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิต และความร่ำรวยจะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

3.4 การใช้อุปลักษณ์ เลคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 2003, pp. 3-4) กล่าวว่า อุปลักษณ์ (Metaphor) แพร่หลายอยู่ในชีวิตประจำวัน ทั้งในภาษาความคิด และการกระทำ โดยสามารถสังเกตได้จากถ้อยคำต่าง ๆ เช่น *attacked every weak point* ใน *He attacked every weak point in my argument. demolished* ใน *I demolished his argument.* ฯลฯ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า [การโต้แย้ง คือ สงคราม]

สำหรับผลการวิเคราะห์อุปสรรคในบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วยพบว่า [ชีวิต คือ การต่อสู้] และ [การซื้อห่วย คือ การเดินทาง] เป็นมโนอุปสรรคที่ปรากฏบ่อยครั้ง โดยมีหน้าที่ที่สำคัญ คือ การสื่อให้ผู้รับสารเห็นภาพได้ชัดเจน (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2542) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

[ชีวิต คือ การต่อสู้]

ตัวอย่างที่ 48

“สู้ๆเพื่อครอบครัวต่อยอดให้ชีวิตมีความมั่นใจ...มันคง...มันคง...ยังยืน...”

(คัมภีร์เศรษฐกิจ ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 49

“ชีวิตไม่สิ้นก็ดิ้นกันต่อไป...สู้ๆนะครับ!!”

(ห่วยรัฐพาโชค ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 50

“...ขออย่ายอมแพ้...อย่าอ่อนแอ...ท้อได้แต่อย่าถอย...ต้องสู้ถึงจะชนะ!!”

(ห่วยรัฐพาโชค ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

จากตัวอย่างพบว่า บรรณาธิการมีการใช้ถ้อยคำ “สู้ๆ” “สู้” “(อย่า)ยอมแพ้” “(อย่า)ถอย” และ “ชนะ” กับชีวิตของผู้อ่านบทบรรณาธิการในนิตยสารใบห่วย ทั้งนี้ การใช้ถ้อยคำอุปสรรคดังกล่าว ช่วยให้ผู้รับสารเห็นภาพของชีวิตได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากบรรณาธิการต้องการให้ผู้อ่านรู้ว่า ชีวิตย่อมพบกับอุปสรรคหรือความลำบาก

ปีที่ 40 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2566)

ต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่นเดียวกับการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งอาจต้องใช้ความอดทนก่อนจะประสบความสำเร็จในที่สุด

[การซื้อหอย คือ การเดินทาง]

ตัวอย่างที่ 51

“ขออาสาเป็นแนวทางให้นักคิดเป็นเข็มทิศให้นักซื้อ ช่วยวิเคราะห์เจาะลึก”

(คัมภีร์เศรษฐี ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 52

“ขอตัดขยับเข้ามาในแวดวงบนถนนนักเสี่ยง”

(เลขประชาชนยม ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 53

“ “หอยรัฐ” ฉบับช่วยราษฎร์เสริมรัฐยืนหยัดเรื่องนำทางรวยขอสนับสนุนให้คนไทยเลือกอย่างฉลาด”

(หอยรัฐพาโชค ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2562)

ตัวอย่างที่ 54

“ผลงานในงวดใหม่นี้เราจัดให้ครบ...คัมค่า...ตาสว่างเห็นทางรวย...ตั้งแต่หน้าแรกยันโค้งสุดท้าย”

(คัมภีร์เรียงเบอร์ ฉบับวันที่ 1 กันยายน 2562)

จากตัวอย่างพบว่า บรรณาธิการมีการใช้ถ้อยคำ “เพิ่มทิค” “ถนน(นักเสียง)” “นำทาง” “ทาง” และ “โค้ง(สุดท้าย)” กับการซื้อห่วยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งนี้ การใช้ถ้อยคำอุปโลกณดังกล่าวสะท้อนให้เห็นหน้าที่ด้านการสื่อให้ผู้รับสารเห็นภาพได้ชัดเจน เนื่องจากบรรณาธิการต้องการให้ผู้อ่านรู้ว่า การซื้อห่วยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล ย่อมต้องใช้ระยะเวลา อีกทั้งอาจประสบกับความผิดหวังหรือความสมหวังได้ทุกเมื่อ ขณะเดียวกับการเชื่อถือหรือไว้วางใจการใบ้ห่วยของบรรณาธิการก็น่าจะทำให้ผู้อ่าน สมหวังได้มากกว่าการซื้อห่วยด้วยตนเอง กล่าวคือ บรรณาธิการใช้ถ้อยคำอุปโลกณ ดังกล่าวเพื่อสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นภาพของการซื้อห่วยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารใน “บทบรรณาธิการ” ในนิตยสารใบ้ห่วย ตามกรอบ SPEAKING ของ เดลล์ ไฮม์ส (Hymes, 1974) แสดงให้เห็นลักษณะหรือ รายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ในสังคมไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ ผลการวิเคราะห์พบว่า “ฉาก” สามารถพิจารณาได้ในสองระดับ คือ นิตยสารใบ้ห่วย และ สังคมไทยซึ่งมีความเชื่อเรื่องโชค “ผู้ร่วมเหตุการณ์” ประกอบด้วย บรรณาธิการหรือ ผู้เขียนและผู้อ่านซึ่งเป็นผู้ที่ชื่นชอบการซื้อห่วยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล “จุดมุ่งหมาย” ของปริจเฉทสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประการ ได้แก่ การเล่าเหตุการณ์สำคัญหรือแสดง ความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน การแสดงบทบาทด้านการใบ้ห่วยของนิตยสาร การนำเสนอเหตุการณ์ในอดีตที่สอดคล้องกับความเชื่อคนไทย การใบ้ห่วย และการ ผูกมิตรและแสดงสัมพันธไมตรีต่อผู้อ่าน “การลำดับวัจนกรรม” ประกอบด้วยส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่องหรือเนื้อหา ส่วนสรุป (ปรากฏน้อย) และส่วนปิด “น้ำเสียง” มักเป็น วัจนลีลาแบบหาหรือกึ่งทางการ “เครื่องมือ” คือ สื่อสิ่งพิมพ์หรือนิตยสารใบ้ห่วย

รวมถึงภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นอีสานซึ่งอาจปรากฏบางส่วน สำหรับ “บรรทัดฐานการปฏิสัมพันธ์” เป็นการสื่อสารทางเดียวจากบรรณาธิการไปยังผู้อ่าน โดยบรรณาธิการแสดงออกว่า เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือให้ความสำคัญแก่เรื่องดังกล่าวอยู่เสมอ ขณะที่ผู้อ่าน คือ ผู้ที่ให้ความสำคัญสนใจแก่หอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลประจำวอดต่าง ๆ ดังนั้น “บรรทัดฐานการตีความ” ของผู้อ่านหรือผู้รับสารจึงเห็นว่า สารที่บรรณาธิการนำเสนอมีความน่าสนใจหรือน่าติดตาม

โครงสร้างปริจเฉทของบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้หอยประกอบด้วยชื่อบทบรรณาธิการ ส่วนนำซึ่งประกอบด้วยการกล่าวทักทาย การให้รายละเอียดของนิตยสาร การรายงานตัว คำขวัญประจำคอลัมน์ การแสดงความรู้สึกต่อผู้อ่าน และการให้ความเดิม ส่วนเนื้อเรื่องประกอบด้วยเนื้อเรื่องที่มีจุดมุ่งหมาย 5 ประการตามจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสาร ส่วนสรุปเป็นการย้ำประเด็นที่กล่าวไปในส่วนเนื้อเรื่อง แต่ปรากฏในนิตยสารไ้หอยเพียงสองชื่อ และส่วนปิดซึ่งมักปรากฏเป็นการอวยพรผู้อ่าน

กลวิธีทางภาษาที่มีลักษณะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของบทบรรณาธิการในนิตยสารไ้หอยปรากฏ 4 กลวิธีสำคัญ ได้แก่ การใช้คำเรียกแสดงความเป็นมิตรหรือให้เกียรติ การใช้ถ้อยคำสื่อผลด้านบวก การใช้มุขลบท และการใช้อุปลักษณ์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารพบว่า ทุกองค์ประกอบล้วนส่งผลให้บทบรรณาธิการได้รับความสนใจ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพิจารณาว่า องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้บทบรรณาธิการในนิตยสารไ้หอยได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น คือ ผู้ส่งสารซึ่งเป็นบรรณาธิการที่มีประสบการณ์หรือเป็นที่รู้จักมาอย่างยาวนาน จุดมุ่งหมายของบท

บรรณาธิการซึ่งเชื่อมโยงกับหอยหรือการไต่หอยเป็นหลัก การลำดับวจนกรรมซึ่งให้เนื้อหาลำดับการไต่หอยปรากฏอย่างโดดเด่น และการใช้น้ำเสียงแบบกึ่งทางการเพื่อแสดงความเป็นมิตรร่วมกับการคงความน่าเชื่อถือ เพราะผู้อ่านซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญแก่การซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลอย่างเป็นกิจวัตรน่าจะให้ความสนใจแก่นิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับหอยหรือการไต่หอยเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเนื้อหาจากบุคคลซึ่งมีประสบการณ์ น่าเชื่อถือ ขณะเดียวกันก็สามารถให้ความเป็นมิตร เข้าใจ และไม่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเครียดหรือกดดัน ทั้งนี้ ลักษณะของบรรณาธิการในนิตยสารไต่หอยดังที่กล่าวถึงนี้อาจพิจารณาได้ว่า เป็นการแสดงออกตามหลักมนุษยสัมพันธ์ซึ่งให้ความสำคัญแก่ความร่วมมือที่จะให้กิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ (วีระพรรณ จันทร์เหลือง, 2559, น. 5)

2. จากการศึกษาองค์ประกอบการสื่อสาร โครงสร้างปริเฉท และกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทบรรณาธิการในนิตยสารไต่หอยสะท้อนให้เห็นว่า บทบรรณาธิการน่าจะเป็นส่วนที่ได้รับความสนใจไม่แตกต่างจากส่วนของการไต่หอยอื่น ๆ ภายในนิตยสารฉบับเดียวกัน เนื่องจากบทบรรณาธิการไม่เพียงแต่ปรากฏการไต่หอย ยังปรากฏเนื้อหาอื่น ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงกับหอย อีกทั้งผู้อ่านอาจได้รับความบันเทิงบางส่วนจากเรื่องที่อ่านหรือรับรู้ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหอยผ่านน้ำเสียงที่เป็นมิตรหรือแสดงความเข้าใจผู้อ่านอยู่เสมอ ขณะเดียวกันบทบรรณาธิการก็น่าจะมีผลทำให้นิตยสารไต่หอยคงอยู่หรือไม่สูญหายไปจากการวางจำหน่าย เนื่องจากการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นค่านิยมหนึ่งของสังคมไทย (ธีรานุช พุศศักดิ์ศรีกิจ และศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์, 2557) และบทบรรณาธิการในนิตยสารไต่หอยก็สามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

3. จากการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทบรรณาธิการในนิตยสารไต่หอยซึ่งพบทั้งหมด 4 กลวิธีสำคัญ ผู้วิจัยเห็นว่า กลวิธีทางภาษาเหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ กลวิธีที่ทำหน้าที่สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบรรณาธิการกับผู้อ่านซึ่ง

ประกอบด้วยการใช้คำแสดงความเป็นมิตรหรือให้เกียรติและการใช้ถ้อยคำสื่อผลด้านบวก กลวิธีที่ทำหน้าที่กระตุ้นหรือขับเคลื่อนให้การซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลยังคงได้รับความนิยมซึ่งในที่นี้คือ การใช้มูลบท และกลวิธีที่ทำหน้าที่ได้ทั้งสองอย่างข้างต้นซึ่งในที่นี้คือ การใช้อุปลักษณ์

ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้การใช้คำแสดงความเป็นมิตรหรือให้เกียรติและการใช้ถ้อยคำสื่อผลด้านบวกทำหน้าที่สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบรรณาธิการกับผู้อ่าน เนื่องจากคำเรียกผู้อ่านที่ปรากฏในบทบรรณาธิการมักใช้คำที่แสดงความเป็นสมาชิกหรือกลุ่มเดียวกัน อีกทั้งไม่ลืมที่จะสะท้อนให้เห็นว่าผู้อ่านคือคนที่บรรณาธิการหรือนิตยสารให้คุณค่าอยู่เสมอ ขณะที่ถ้อยคำสื่อผลด้านบวกมักแสดงให้เห็นว่าบรรณาธิการเป็นผู้ที่ทุ่มเทหรือพยายามที่จะช่วยให้ผู้อ่านนิตยสารสมหวังจากการไข่เลข สำหรับเหตุผลที่ทำให้การใช้มูลบทมีลักษณะกระตุ้นหรือขับเคลื่อนให้การซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งได้รับความนิยม เพราะมูลบทที่ปรากฏอาจแนะนำความว่า ความรวยเป็นสิ่งที่พึงมี ดังนั้น การซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงเป็นสิ่งสำคัญ ขณะที่การใช้อุปลักษณ์อาจแสดงความเป็นมิตรเนื่องจากบรรณาธิการเข้าใจว่า ชีวิตของผู้อ่านจะต้องต่อสู้กับสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ หรืออาจกระตุ้นให้เกิดการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลเพราะสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นว่า การซื้อหอยย่อมมีทั้งความผิดหวังและสมหวัง อีกทั้งต้องใช้ระยะเวลา แต่หากเชื่อถือหรือไว้วางใจบรรณาธิการก็อาจทำให้ผู้อ่านสมหวังได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัญญาพัสดุ แก้วก่า. (2561). การศึกษาปริเฉทรายการ “ไทยเที่ยวไทย” (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย สาขาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2552). การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์: Idea ดี ๆ ไม่มีวันหมด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จุฬิธา อภัยโรจน์. (2549). การศึกษาปริเฉทรายการขายตรงสินค้าเครื่องสำอางทางโทรทัศน์ (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย สาขาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เฉลิมพงษ์ พงษ์ประชา. (2558). มิติเชิงสังคมของพฤติกรรมการเล่นหวยใต้ดินในประเทศไทย. *วารสารบริหารท้องถิ่น*, 8(4), 64-75.
- ชีนสมล บุนนาค และวสันต์ เจนร่วมจิต. (2561). พฤติกรรมการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของกลุ่มเจนเนอเรชั่น B, X และ Y ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*, 15(1), 103-122.
- ฉานิศ วงศ์สุวรรณ และอุษณา อารี. (2560). การศึกษาจนลีลาในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. *วารสารศิลปศาสตร์ มทร.ธัญบุรี*, 1(1), 1-26.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2542). หน้าที่อุปลักษณ์จากมุมมองของผู้พูดภาษาไทย. *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 16, 249-268.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2555). เอกสารคำสอนรายวิชา ๒๒๐๑ ๗๘๓ การวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง). ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัครา).
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไทยรัฐ. (2559). แสวงหาเลขเด็ด! คอหอยบูชาไม่ม๊ะค่า-ดันตะเคียน ลือให้โชค 2 งวดติด. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/northeast/639720>
- ไทยรัฐ. (2560). ชวาระยองแห่ชุดเลข กราบไหว้ต้นโพธิ์ศักดิ์สิทธิ์ ที่ขึ้นใน สก.เมืองระยอง. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/east/1154068>
- ไทยรัฐ. (2562). สุดขลัง ไม่ต้องชุด หอยเจ้าแม่ตะเคียน หยดน้ำตาเทียนลงแขนเลขชุด. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/northeast/1650068>
- ธีรโชติ เกิดแก้ว. (2550). หอย: เส้นทางลัดสู่ความร่ำรวยหรือหายนะอย่างยั่งยืน. *วารสาร มจร.วิชาการ*, 11(21), 71-85.
- ธีรณัฐ โชคสุวณิช. (2543). *การศึกษาวิเคราะห์ภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ไทย (พ.ศ. 2536-2540)*. (วิทยานิพนธ์ดุขฎิฎฐิบัณฐิต สาขาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธีรณัฐ พุคคัฎฐิศรีกิจ และคิวุฎฐิ พงศรรังคิฎฐิ. (2557) บทบาทของความเชื่อโชคกลางต่อพฤติกรรมการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลและหอยไ้ดินของผู้บริโภคชาวไทย. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 7(2), 1348-1361.
- นาฎยา พิลาจาม. (2560). การวิเคราะห์บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน สมัยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาดำรงตำแหน่งผู้นำรัฐบาล. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 16(21), 42-50.
- ประคอง นิมมานเหมินท์ และคณะ. (2555). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 4: วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและ

- มาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประไพพรรณ พิงฉิม. (2560). *ปริจเฉทการแถลงข่าวอื้อฉาวของบุคคลในวงการบันเทิง
ไทย: การศึกษาเชิงปริจเฉทวิเคราะห์และวิจารณ์ประวัติศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ดุขฎี
บัณฑิต สาขาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พรเพ็ญ วรสิทธา. (2553). พฤติกรรมการเล่นห่วยและความเป็นไปได้ของการเปลี่ยนเงิน
ห่วยเป็นเงินออมระยะยาว. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 50(3), 75-89.
- พิธีสิทธิ์ คำวนณศิลป์, ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ, และธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา. (2557).
สถานการณ์การเสี่ยงโชคของคนไทย: การวิเคราะห์ทางเลือกเชิงนโยบายสังคม.
ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพ็ญเพ็ญ ทุมมานนท์. (2536). *บทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย: เนื้อหา
และกระบวนการเขียน*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการหนังสือพิมพ์).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มัญชุสา อังคะนาวิน. (2547). *ปริจเฉทสารคดีท่องเที่ยวในนิตยสาร อ.ส.ท.* (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2556). *วารสารศาสตร์เบื้องต้น ปรัชญาและแนวคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วาริศา พลายบัว. (2547). การวิเคราะห์บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ.
วารสารศรีปทุมปริทัศน์, 4(1), 128-139.
- วีระพรรณ จันทรเหลือง. (2559). *มนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศิริพร รักดีผาสุข. (2553). *โครงการวาทกรรม “ความเป็นผู้หญิง” ในนิตยสารสุขภาพ
และความงามภาษาไทย* (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษาและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- สิริวรรณ นันทจันทุล. (2546). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุจริตลักษณ์ ดีผดุง. (2552). *วาทปฏิบัติศาสตร์เบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- PPTV HD 36. (2562). กองสลากฯ พิมพ์ห่วยเพิ่มเป็น 100 ล้านฉบับ. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/105416>

ภาษาต่างประเทศ

- Baker, M. (2011). *In Other Words: A Coursebook on Translation*. London: Routledge.
- Brown, G. & Yule, G. (1983). *Discourse Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Huang, Y. (2015). *The Oxford Dictionary of Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Hymes, D. (1974). *Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2003). *METAPHORS We Live By* (2nd ed.). Chicago: The University of Chicago Press.
- Mey, J. L. (1993). *Pragmatics: An introduction*. Oxford: Blackwell.
- Stubbs, M. (1983). *Discourse Analysis: The Sociolinguistic Analysis of Natural Language*. Chicago: University of Chicago Press.